

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**Szepetnek Községi Önkormányzat
forrásellátottságának vizsgálata a 2018-
2020. években, különös tekintettel az
állami támogatásokra**

Témavezető: Dr. Csanádi Ágnes Phd

Külső konzulens: Vlasicsné Fischl Timea

**Major-Horváth Beáta
alapképzés
levelező
pénzügy és számvitel
számvitel szakirány**

2022

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Major-Horváth Beáta		
Képzési szint:	alapképzés		
Szak:	pénzügy és számvitel		
Szakirány (ha van):	számvitel		
Neptun kód:	L34403	Védés éve:	2022
Dolgozat címe:	Szepetnek Községi Önkormányzat forrásellátottságának vizsgálata a 2018-2020.években, különös tekintettel az állami támogatásokra		
Egyetemi témavezető:	Dr. Csanádi Ágnes		
Gyakorlóhelyi konzulens:	Vlasicsné Fischl Timea		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	települési önkormányzat, Szepetnek, forrásellátottság, állami támogatások, pénzügyi elemzés		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy szakdolgozatom/zárodolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

(Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutatható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2022. január 4.

Major-Horváth Beáta s. k.

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
2. Az önkormányzatok és az államháztartás kapcsolata.....	5
2.1. Az önkormányzatok létrejöttének körülményei	5
2.2. Az önkormányzati működés jogszabályi környezete	7
2.3. Az önkormányzatok működése, feladatellátása, hatásköre	8
3. Szepetnek Községi Önkormányzat bemutatása.....	12
3.1. Szepetnek település főbb jellemzői	12
3.2. Szepetnek Községi Önkormányzat tevékenységi körei.....	16
3.3. Szepetnek Községi Önkormányzat intézményének bemutatása	18
4. Szepetnek Községi Önkormányzat forrásainak vizsgálata a 2018-2020. években	19
4.1. A bevételek számbavétele és elemzése	19
4.2. A normatív állami támogatások összehasonlító elemzése	27
4.3. Az egyéb állami támogatások összehasonlító elemzése.....	35
4.4. Szepetnek Községi Önkormányzat finanszírozásának értékelése	37
5. Szepetnek Községi Önkormányzat kiadásainak vizsgálata a finanszírozás tükrében a 2018-2020. években	38
6. Szepetnek Községi Önkormányzat gazdálkodása a 2018-2020.években.....	41
7. Összefoglaló értékelés	43
8. Irodalomjegyzék.....	45
9. Táblázatjegyzék.....	48
10. Ábrajegyzék	48
11. Mellékletek listája	48
12. Mellékletek.....	49
13. Szerzői összefoglalás.....	50

1. Bevezetés

Szakedolgozatom témája Szeptnek Községi Önkormányzat forrásellátottságának vizsgálata a 2018-2020. években, ezen belül az állami támogatások összehasonlítása.

Azért esett a választásom erre a témára, mert szakmai gyakorlatomat a Szeptnek Községi Önkormányzatnál töltöttem a pénzügyi csoportnál, amely az Újudvari Közös Önkormányzati Hivatal Szeptneki Kirendeltsége, így lehetőségem van arra, hogy megismerjem az önkormányzati gazdálkodást. Munkám elején sokat foglalkoztam az önkormányzatok megismerésével, szervezeti felépítésükkel, feladatellátásával és törvényi szabályozásával.

Az önkormányzatok gazdálkodási rendszerének folyamatos átalakításával feladataik ellátása is megváltozott. A gazdálkodás alapja a feladatfinanszírozás lett. Az óvodák kivételével a közoktatási intézmények tevékenységei is állami feladattá váltak. Ezzel jelentős finanszírozást átvállalt az állam, de ugyanakkor jelentős támogatásoktól is megvonta az önkormányzatokat. Az új szabályozási rendszer megnehezíti az önkormányzatok önálló működését, mivel nem csupán költséghatékony gazdálkodásra törekednek, hanem a helyi fejlődés és értékek fenntartása is a cél. Ahhoz, hogy az önkormányzatok megfeleljenek a jogi elvárásoknak egy jól megszervezett, áttekinthető gazdálkodási rendszert kell kialakítani.

Dolgozatom célja, hogy átfogó képet kapjak az önkormányzati gazdálkodásról, elméleti és gyakorlati tudásomat felhasználva az utóbbi évek változásait értékeljem.

Szeretném bemutatni Szeptnek Községi Önkormányzat működését, tevékenységét, bevételeinek és kiadásainak alakulását a 2018-2020. években. Továbbá kitérek az állami támogatások nagyságrendi összehasonlítására.

Elemzésem alapjául Szeptnek Községi Önkormányzat éves költségvetései és beszámolóit vizsgálom. A költségvetési bevételek és kiadások teljesítésének változásait láncviszonyszámok segítségével vizsgálom. Tervezem összehasonlítani a forrásokon belül az egyes állami támogatások évenkénti alakulását.

Napjainkban folyamatosan változnak az önkormányzatokra vonatkozó törvényi szabályozások, ezért tartom aktuálisnak a változó támogatások hatásainak vizsgálatát.

2. Az önkormányzatok és az államháztartás kapcsolata

2.1. Az önkormányzatok létrejöttének körülményei

Magyarországon a helyi önkormányzati rendszer megvalósítására 1985. október 15-én került sor Strasbourgban, ahol az ország elfogadta a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája alapelveit. Az Országgyűlés 1990-ben alkotta meg az önkormányzati törvényt, amely megteremtette a tanácsi rendszer helyébe az önkormányzatokat. Megalkották az önkormányzatok működéséhez szükséges szabályokat, amely napjainkban is a helyi önkormányzatok elvi alapjait képezi.

A helyi önkormányzatok a helyi közügyek intézése, közfeladatok ellátása és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében működnek. A helyi önkormányzás joga lehetővé teszi, hogy az önkormányzatok önállóan intézzék a helyi közfeladatokat. A helyi önkormányzási tevékenység fő tartalma pedig a helyi érdekű közakarat önálló és demokratikus intézése.¹

A helyi önkormányzat gazdálkodásának Alaptörvény szerinti szabályozása:

- gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonosi jogokat,
- meghatározza költségvetését, és annak alapján önállóan gazdálkodik,
- vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül saját felelősségére vállalkozhat (vállalkozási szabadság),
- dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről,
- a helyi önkormányzatok tulajdona köztulajdon, amely a feladataik ellátását szolgálja,
- a helyi önkormányzat a kötelező feladat és hatásköreinek ellátáshoz azokkal arányban álló költségvetési, illetve más vagyoni támogatásra jogosult.²

Miután megalakultak az önkormányzatok, 1992-ben az Országgyűlés megalkotta az államháztartásról szóló törvényt. Az államháztartási rendszert az állam végrehajtási rendeletei szabályozzák az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) alapján.³

¹ Pálné Kovács Ilona: Modellváltás a magyar önkormányzati rendszerben. (megtekintve: 2021.10.18.)

Hozzáférés:http://jog.tk.mta.hu/uploads/files/A_magyar_jogrendszer_allapota_2016.pdf#page=583

² Magyarország Alaptörvénye, 2011, 32-34.cikk. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-4301-02-00>

³ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-195-00-00>

Az államháztartás az állami közfeladatokat szabályozó rendszert jelenti. Az államháztartás látja el az állami közfeladatok irányítását. Az ellátott feladatok szerinti megközelítésben az államháztartás a társadalmi-gazdasági életben történő állami szerepkörvállalás gazdasági, pénzügyi megvalósulása. Az államháztartás gazdálkodása az a tevékenység, melyen keresztül az állam a bevételeit beszedi, kiadásait teljesíti. Az állami, önkormányzati feladatokat együtt közfeladatoknak nevezzük. A közfeladatokat elsősorban a költségvetési szervek alapításával és működtetésével látják el.⁴

Az államháztartáson belül 4 alrendszer működött, amelyek a központi költségvetés, a társadalombiztosítás és az elkülönített pénzügyi alapok és helyi önkormányzatok alrendszere, amely 2010. január 1-jétől megváltozott. A társadalombiztosítási alapok és az elkülönített állami pénzalapok a központi alrendszerhez tartoznak, így jelenleg 2 alrendszert különböztetünk meg: központi alrendszert és önkormányzati alrendszert. Központi alrendszerbe tartozik az állam, a központi költségvetési szerv, a törvény által a központi alrendszerbe sorolt köztestület, és a központi alrendszerbe sorolt köztestület által irányított köztestületi költségvetési szerv. Az önkormányzati alrendszerbe soroljuk a törvényi szabályozás szerint a helyi önkormányzatot, a helyi nemzetiségi önkormányzatot, az országos nemzetiségi önkormányzatot, a jogi személyiségű társulást, az önkormányzati társulást, a térségi fejlesztési tanácsot, és a fentiek által irányított költségvetési szervet.⁵

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban: Ötv.) egy kerettörvény, amely kormányrendeletek, országgyűlési határozatok, valamint további törvények együttesével teszik teljessé a szabályozást. A helyi önkormányzat önállóan szabályozza és igazgatja a feladat és hatáskörébe tartozó helyi közfeladatokat saját felelősségére, valamint kötelező és szabadon vállalt feladatokat lát el.

Az önkormányzatokat két típusra oszthatjuk területük szerint, megyei önkormányzatokat és a települési önkormányzatokat különböztetünk meg. Magyarország területe 19 megyét és a

⁴ Holczer Marianna (et. al) : Önkormányzati gazdálkodás. 2015. 978-615-5057-39-7. (megtekintve: 2021.10.14.) Hozzáférés: <https://docplayer.hu/1040280-Holczer-marianna-dr-papp-emese-dr-simon-barbara-onkormanyzati-gazdalkodas.html>

⁵Boros Anita (et. al): *A közbeszerzés alapjai*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2013. 978-963-295-888-0

fővárost foglalja magába. A megyei és a települési önkormányzatok között nincs függőségi viszony, a kölcsönös érdekek alapján együttműködnek.⁶

2.2. Az önkormányzati működés jogszabályi környezete

Az önkormányzatok működéséhez, feladatai ellátásához meghatározó szerepet tölt be a központi költségvetéssel való kapcsolat, mivel az önkormányzatok legnagyobb mértékű támogatása a központi költségvetésből áramlik be. A helyi önkormányzatok finanszírozását a Magyar Államkincstár végzi az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint. Nettó módon történik a finanszírozás, mely azt jelenti, hogy az önkormányzatokat megillető támogatásokból levonásra kerülnek az önkormányzatokat terhelő, az állammal és a magánnyugdíj pénztárakkal szembeni kötelezettségek. A Magyar Államkincstár a levonásokat egy összegben, átvezetéssel teljesíti a megfelelő számlákra.⁷

Az önkormányzatok költségvetése bruttó módon kapcsolódik az államháztartás mérlegéhez.

Az állami támogatások az éves költségvetési törvényben kerülnek meghatározásra a következők alapján:

- a helyi önkormányzatok, valamint a települési és területi nemzetiségi önkormányzatok és a többcélú kistérségi társulások költségvetéséhez a normatív állami hozzájárulások,
- kötött felhasználású normatív állami hozzájárulások,
- önkormányzatok kiegészítő rendkívüli támogatása.⁸

Az Országgyűlés feladatalapú támogatással biztosítja a helyi önkormányzatok kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak ellátását a feladatfinanszírozási rendszer keretei között az MötV szerint. Feladatainak ellátására szolgáló támogatást biztosít, melyet a helyi szükségletek, jellemző mutatószámok, valamint a lakosságszám alapján állapítanak meg a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon.

A támogatások biztosítása a takarékos gazdálkodás, a helyi önkormányzat jogszabályon alapuló, elvárható saját bevételének és a helyi önkormányzat tényleges saját bevételének szempontjai alapján történik. A bevételek körét és mértékét a törvény határozza meg, valamint

⁶ Csanádi Ágnes és Tóth József: *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2002. 963-394-474-0

⁷ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-195-00-00>

⁸ Demeter Péter (et. al): *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2

a feladatfinanszírozási rendszernek biztosítani kell a helyi önkormányzatok bevételi érdekeltségének fenntartását. A helyi önkormányzat kizárólagosan az ellátandó feladatok kiadásainak biztosítására fordíthatja a támogatást, ha ettől eltérően cselekszik az önkormányzat, a támogatás összegét köteles a központi költségvetésbe visszautalni. Kivételes esetben a helyi önkormányzat a működőképessége fenntartása érdekében kiegészítő támogatást kaphat az adott évi központi költségvetési törvény alapján.⁹

2.3. Az önkormányzatok működése, feladatellátása, hatásköre

Az önkormányzatok feladatellátása és hatáskörébe tartozó helyi közfeladatok egyrészt a lakosság helyi közszolgáltatásokkal való ellátását hivatottak biztosítani, másrészt megteremtik a közhatalom önkormányzati típusú gyakorlásának jogszabályi feltételeit. A helyi közfeladatok ellátásához kapcsolódó további jogosítvány a mindezek ellátását szolgáló (szervezeti, személyi, anyagi) feltételek megteremtéséhez való jogot biztosítja.

Az önkormányzatokat tehát a feladat- és hatáskörükbe tartozó helyi közfeladatok ellátásában nagyfokú önállóság illeti meg, melyet csak törvény korlátozhat, azaz a közszolgáltatások ellátása és a közhatalom gyakorlása is „a törvény keretei között” kell, hogy érvényesüljön. Az önkormányzati célok megvalósulását elsősorban a kötelezően ellátandó feladatok szolgálják.¹⁰

Önként akkor vállalható önkormányzati feladat ellátása, ha azt egyrészt jogszabály nem utalja más szerv hatáskörébe, másrészt, ha a felvállalt közszolgáltatás nem veszélyezteti a törvényben megállapított kötelező feladat- és hatáskörök ellátását. Akár kötelező, akár önként vállalt feladat ellátásáról van szó, a hatáskör címzettje főszabályként a képviselő-testület. Vagyis az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. Ez a megállapítás fordítva is igaz: ha képviselő-testületi hatáskorról beszélünk, akkor mindig önkormányzati (nem államigazgatási) hatáskorról van szó. E hatásköreit a képviselő-testület átruházhatja egyrészt a szervei közül a polgármesterre, bizottságára, a részönkormányzat testületére, másrészt törvényben meghatározottak szerint a társulására, továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzat testületére. A részönkormányzat testületére való hatáskör-átruházás korlátozott,

⁹ 2011.évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, 117-118.§. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

¹⁰ Pálné Kovács Ilona: Modellváltás a magyar önkormányzati rendszerben. (megtekintve: 2021.10.18.) Hozzáférés:http://jog.tk.mta.hu/uploads/files/A_magyar_jogrendszer_allapota_2016.pdf#page=583

mivel a törvény azt csupán a településrészt érintő ügyekben engedi meg. Az átruházott hatáskör gyakorlásához a képviselő-testület utasítást adhat és a hatáskört vissza is vonhatja. Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható. E megállapítások az önkormányzat hatósági hatáskörére is érvényesek. A hatósági hatáskör átruházása csak önkormányzati rendeletben lehetséges.¹¹

A helyi közfeladatok intézése érdekében a helyi önkormányzat törvényi keretek között határozatot hoz, rendeletet alkot, önállóan igazgat, meghatározza szervezeti és működési rendjét. Gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat, meghatározza költségvetését, vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat, dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről, önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetések és elismerő címeket alapíthat. Feladat és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat. Szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselői szövetséget hozhat létre, feladat és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával, és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek, törvényben meghatározott további feladat és hatásköröket gyakorol.¹²

A helyi önkormányzat önként vállalhatja a helyi közfeladatok önálló megoldását, ha azt jogszabály nem utalja más szerv hatáskörébe. Az önkormányzat elláthat állami feladatokat, ha azokról az állammal külön megállapodást köt, melyben tisztázni kell a feladatellátás finanszírozását. A feladatok definiálásánál figyelembe kell venni a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen a gazdasági teljesítőképességet, a lakosság számát, és a közigazgatási terület nagyságát.

Az Mőtv. határozza meg a helyi ellátandó önkormányzati feladatokat¹³:

- településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és

¹¹ Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. 2014. (megtekintve: 2021.10.14.) Hozzáférés: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10527/Teljes%20sz%C3%B6veg>

¹² Magyarország Alaptörvénye, 2011,32-34.cikk

¹³ 2011.évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, 13.§ Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása),

- településfejlesztés,
- a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése,
- egészségügyi alapellátás, és a járóbeteg szakellátás,
- óvodai ellátás,
- kulturális szolgáltatás (pl.: könyvtár, színház),
- gyermekjóléti és szociális szolgáltatások,
- lakás- és helyiséggazdálkodás,
- hajléktalan ellátás, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása,
- helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás,
- honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás,
- helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok,
- a kistermelők, őstermelők számára értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is,
- sport, ifjúsági ügyek,
- nemzetiségi ügyek,
- közreműködés a település közbiztonságának biztosításában,
- helyi közösségi közlekedés biztosítása,
- kommunális feladatok: hulladékgazdálkodás, távhőszolgáltatás, víziközmű szolgáltatás.

A felsoroltakból látszik, hogy az önkormányzatok széleskörű szolgáltatási és közigazgatási feladatkörrel rendelkeznek. Az Möt. kötelezheti a települési önkormányzatokat, hogy a felsoroltak közül milyen feladatokat kötelesek ellátni. A feladatok megállapíthatók a lakosságszám, település nagysága és egyéb feltételek figyelembevételével.

A települési önkormányzatok kötelező feladatai a következők:

- egészséges ivóvíz ellátás,
- óvodai nevelés,
- egészségügyi és szociális alapellátás,
- közvilágítás,
- helyi közutak és köztemető fenntartása,

- helyi közutakon, tereken, egyéb közterületen parkolás biztosítása,
- nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesítése.¹⁴

A feladatok ellátásához szükséges finanszírozást az önkormányzat saját bevételei, valamint a központi költségvetés által utalt állami támogatások jelentik. Az óvodai ellátás, az egészségügyi és szociális alapellátás finanszírozásáról az önkormányzat intézménye, költségvetési szerve gondoskodik.

Az önkormányzatok gazdálkodásának alapja az önkormányzat gazdasági programja és költségvetése. Gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi. Az önkormányzat pénzügyi ellenőrzését vezetői és belső ellenőrzés útján kell biztosítani, melynek irányítását a jegyző végzi, ellenőrzési rendszer működtetésével. Az önkormányzatok feladata a közfeladatok pénzügyi megalapozása, bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése.

Az önkormányzati intézmények pénzügyi támogatásait az önkormányzat éves költségvetésében rögzítenie kell, hogy milyen célokra, fejlesztésekre fordítja.

Az önkormányzatok civil szervezetek, egyesületek működéséhez is nyújthatnak támogatást. Ezek felhasználására elszámolási kötelezettséget írnak elő, szerződést kell kötni a feltételek meghatározására.

Az önkormányzatok gazdálkodása akkor kiegyensúlyozott, ha összhangban vannak a bevételek és kiadások hosszú távon. Ezt a bevételek növelésére és a kiadások csökkentésére szolgáló megfelelő döntésekkel lehet megvalósítani.

Az önkormányzat bevételeivel önállóan gazdálkodik, feladatainak ellátására költségvetéséből gondoskodik. A költségvetés az önkormányzatok pénzügyi terve, amely a tervezett bevételeket és kiadásokat állítja egymással szembe. A költségvetés összeállítása, elfogadása során fontos szempontokat kell figyelembe venni, ezek a költségvetéssel kapcsolatos alapelvek. Az alapelvek a következők, a felhatalmazás, az éves időtáv, az univerzalitás, az egységesség, a specifikáltság, az egyensúly, az elszámoltathatóság, az átláthatóság, a stabilitás, és a hatásértékelés. Az elfogadott költségvetés jelenti a költségvetési szerv gazdálkodásának kereteit, melyet átlépni nem lehet, csak módosítani, vagy átcsoportosítani.¹⁵

¹⁴ Demeter Péter (et.al): *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2

¹⁵ Demeter Péter (et.al): *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2

Az önkormányzatok esetében a helyi önkormányzat rendeletében megjelenő bevételek és kiadások módosításáról, valamint a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításról a képviselő-testületnek kell döntenie. A megállapított kiadási előirányzat növelését vagy csökkentését a bevételi előirányzatok egyidejű növelése vagy csökkentése mellett előirányzat módosításnak nevezzük. Az átcsoportosítást végrehajtók költségvetésének a kiadási előirányzatai főösszegének változatlansága mellett a kiadási és bevételi előirányzatok egyidejű csökkentésével és növelésével végrehajtott módosítást előirányzat átcsoportosításnak nevezzük.¹⁶

3. Szepetnek Községi Önkormányzat bemutatása

3.1. Szepetnek település főbb jellemzői

Szepetnek község Zala megyében, Zalaegerszeg-Letenye dombság területén, Nagykanizsa közelében található.

Szláv eredetű helységnév, jelentése csatorna, patak, forrás, vízesés.

Szepetnek teljes népessége 2021.01.01. adatok alapján: 1489 fő¹⁷

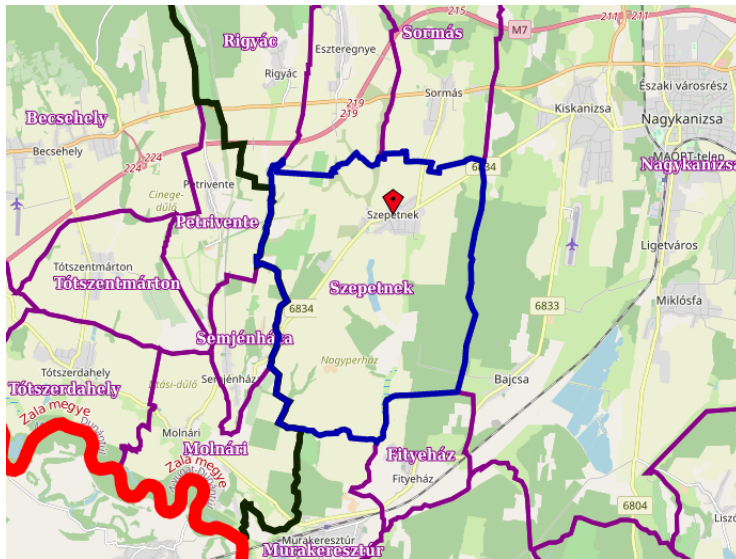
A település népsűrűsége 51,23 fő/km², területe 30,39 km².

Szepetneknek 3 testvértelepülése van, Grimmenstein (Ausztria), Kürt (Szlovákia), és Légrád (Horvátország).

¹⁶ Szamkó Józsefné: *Költségvetési szervek gazdálkodása és pénzügyei*, 2015. 978-963-295-851-4

¹⁷ Szepetnek népessége. Hozzáférés: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=07700

1. ábra: Szeptetnek közigazgatási területe

Forrás: Openstreetmap felületről letöltött közösségi szerkesztésű térkép Szeptetnekről¹⁸

Szeptetnek története a kr.e.5.évezred első harmadáig, a lengyeli kultúra idejére nyúlik vissza, azóta lakott hely. (Magyar Nemzeti Múzeum Régészeti Adatbázis, 2021.) A római korban és a korai középkorban is lakott helyként volt ismert, és az első írásos emlék az 1200-as évekből származik.¹⁹ A török hódoltság idején elnéptelenedett a falu. A török kiűzése után kezdődött a falu újra népesítése Mária Terézia idején. Az akkori földbirtokos, Gróf Batthyány Lajos Németújvár és környékéről német anyanyelvű és evangélikus vallású lakosokat telepített ide. Telkeket és házakat kaptak az elmenekültek helyén, majd kialakultak a németek utcái. Kezdetben a katolikus plébánián anyakönyvezték őket, a gyermekek oktatása is ott történt. A század végére, a türelmi rendelet hatására az evangélikus templom felépült a mai helyén, akkor még a falu szélén. Vallásukat, nyelvüket, szokásaikat megőrizték. Saját iskolájukban német nyelven folyt a tanítás 1905-ig. Kitartó és szorgalmas munkájukkal a falu tehetős rétegét alkották, de az elmenekült magyar és horvát kiváltságosok is a kor viszonyai között már tehetősek voltak. A polgárosodás a XIX. század második felében szintén jelentős volt, gazdasági, népességi gyarapodás, oktatási, kulturális és közösségi fejlődés volt a jellemző.

A XX. század történelme, de különösen az első és a második világháború nagy megpróbáltatásokat hozott a település életében. A német anyanyelvű lakosok közül többen

¹⁸ Szeptetnek közigazgatási területe. Hozzáférés:

<https://data2.openstreetmap.hu/hatarok/hatarok.php?hatar=Szeptetnek>

¹⁹ Szeptetnek honlapja. Hozzáférés: <https://szepetnek.hu/tortenete/>

visszatelepültek német nyelvterületre. Ez idő alatt a szepetneki ingatlanokba felvidékről telepítettek be családokat. A következő kivándorlási időszak az 1956-os forradalmat követően történt, így a XX. század végére az addig meghatározó lélekszámú sváb lakosság kisebbséggé vált. Az 1970-es évekre tehető a roma lakosság telepeinek felszámolása, így több család letelepítése történt a községben. A jelenleg a községben élő horvát anyanyelvű lakosság egyrészt házasodással, másrészt a Nagykanizsa közelségéből adódó jobb közlekedési és megélhetési lehetőségek miatt költözött a településre.

Az 1989-es történelmi változások eredményeként 1990-ben létrejöttek Magyarországon az önkormányzatok. Ezzel Szepetnek életében is új korszak kezdődött. A helyi önkormányzat létrejöttével kezdetét vette a lakosság igényeinek megfelelő fejlesztések megvalósítása. A szepetneki önkormányzat első nagy beruházása a község gázellátásának kialakítása és korszerű csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése volt. Nagykanizsa környéki településekkel együttműködve kiépült a szennyvíztisztító rendszer, amelyre a lakók is csatlakozni tudtak. Szepetneken egy 23,8 hektáros víztározó található, mely számos lehetőséget kínál. A tó környéke kellemes időtöltést biztosít a családoknak, turistáknak és mindazoknak, akik egy kis természetközeli kikapcsolódásra vágnak.

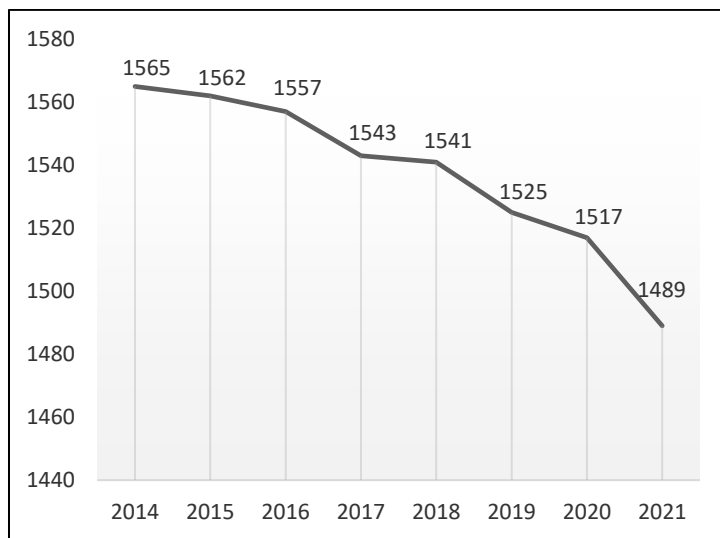
A település az elmúlt évtizedben folyamatosan szépült:

- új sportcentrum létesült,
- megújult a polgármesteri hivatal épülete,
- új játszótér épült,
- új közösségi házat avattak (Csillagpont), mely a Család- és Gyermekegészségi Szolgálat központja lett.

Több funkcióval bővült az iskola, bölcsőde került létrehozásra, óvoda felújítása, új orvosi rendelő és védőnői szolgálat, gyógyszertár került kialakításra. Létrejött az Integrált Községi Szolgáltató Központ. Az intézmény napjainkban helytörténeti gyűjteménynek, a település civil szervezeteinek, valamint nemzetiségi önkormányzatainak otthona.

Összességében elmondható, hogy a folyamatos fejlődés napjainkban is tart. A közelmúltban készültek el a közintézmények energia ellátását szolgáló napelem rendszerek, a középületek hőszigetelése és nyílászáróinak cseréje. A helyi és térségi kistermelők, családi vállalkozások számára nyújt piaci lehetőséget az újonnan elkészült Termelői Piac.

2. ábra: Szeptenek lakónépességének alakulása, 2014-2021

Forrás: Saját szerkesztés a Központi Statisztikai Hivatal településstatistikai adatai alapján, 2014-2021 ²⁰

Szeptenek etnikai sokszínűségét jól tükrözi, hogy a településen három nemzetiség él: horvát, német és roma. A német nemzetiségi és roma kisebbségi önkormányzat az 1994-es választások eredményeként jött létre, a főleg családi kapcsolatok révén betelepülő horvát nyelvű lakosság 2002-ben alapított nemzetiségi önkormányzatot. Mindhárom közösség őrzi, és ápolja hagyományait a nemzetiségi önkormányzatok keretén belül és a civil szervezetekkel együttműködve, akár csak az iskolában és az óvodában.

Az 1990 évi változások eredményeként nagy lehetősége teremtődött egyesületek és civil szervezetek alapítására. A helyi Sport Egyesület labdarúgó szakosztálya és az Önkéntes Tűzoltó Egyesület a XX. század közepétől működik. A rendszerváltás idején a település pezsgő szellemi élete több egyesület létrehozását eredményezte. A községben jelenleg nyolc civil szervezet munkálkodik aktívan.

Szeptenek nevezetes szülöttje Királyi Pál, aki részt vett az 1848-49-es szabadságharcban, és több mint 30 évig volt Letenye térség országgyűlési képviselője, több településén is ápolják emlékét. Pest főjegyzőjeként tevékenyen vett részt Pest- Buda egyesítésében, és a XIX. század utolsó harmada polgárosodó társadalmának kialakításában elvülhetetlen érdemeket szerzett. A település önkormányzata Általános Művelődési Központot (továbbiakban: ÁMK) tart fenn,

²⁰ Szeptenek népessége. Hozzáférés: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=07700

mely magába foglalja az óvodát, családi bölcsődei ellátást, a könyvtárat és a közművelődési tevékenységet.

3.2. Szeptnek Községi Önkormányzat tevékenységi körei

Szeptnek Községi Önkormányzat (továbbiakban: Önkormányzat) az Möt-v-ben meghatározott módon, jogszabályokon alapuló feladatokat lát el, működéséhez és fenntartásához szükséges támogatásokból gazdálkodik. Feladatai ellátásáról, illetve ezek forrásairól egységes költségvetésből gondoskodik. A kötelezően ellátandó feladatokról az Országgyűlés éves költségvetési törvényben határozza meg a pénzügyi feltételeket. Az önkormányzati szintű költségvetés végrehajtásáért a polgármester, a könyvvezetéssel kapcsolatos feladatok ellátásáért a jegyző a felelős.

Az Önkormányzat a feladatai körében támogatja a lakosság önszerveződő közösségeinek tevékenységét, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt. Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait saját költségvetési szervével, intézményével, valamint vásárolt közszolgáltatások révén látja el.

Az önként vállalt feladatok köre az önkormányzat ágazati feladatait áttekintve számos területen megjelent (sport, kultúra, hitélet, közrend, közbiztonság stb.).

A költségvetési intézmény feladatai az alapító okiratban, az egyéb módon ellátott feladatok szerződéseken kerültek rögzítésre, valamint szociális ellátásának hatásköreit önkormányzati rendeletben szabályozza, melyet Szeptnek Községi Önkormányzat Képviselő-testülete 7/2020. (V.19.) számú önkormányzati rendelete tartalmaz.

Az Önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős. Gazdálkodásának alapja éves költségvetése, melyet önkormányzati rendeletben állapít meg. Önállóan gazdálkodik, önálló vagyonnal rendelkezik, a bevételei nagy része a központi költségvetésből folyik be.

A Szeptnek Községi Önkormányzat közös hivatalt tart fenn. Az Möt-v. rendelkezéseinek megfelelően a 2000 fő lakosságszám alatti településeknek kötelező közös önkormányzati hivatalt létrehozniuk. A Szeptneki Közös Önkormányzati Hivatal 2019. december 31-ével megszűnt, Eszteregnye és Rigyác község önkormányzata kiválásával. Jogutódja 2020.január 1-jétől az Újudvari Közös Önkormányzati Hivatal lett.

Újudvar Község Önkormányzata, Sormás Község Önkormányzata, Magyarszentmiklós Község Önkormányzata, Gelsesziget Község Önkormányzata, Kacorlak Község Önkormányzata, Kilimán Község Önkormányzata, Szepetnek Községi Önkormányzat, Gelse Község Önkormányzata a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására a Mötv. 84-85 §-ai alapján 2020. január 1. napjától közös önkormányzati hivatalt alakítottak és tartanak fenn. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésük összehangolásában.

A közös önkormányzati hivatal elnevezése: Újudvari Közös Önkormányzati Hivatal, melynek székhelye Újudvar.

Az ügyintézés és az ügyfelfogadás központi helye a közös önkormányzati hivatal székhelyeként megjelölt Újudvar Község Önkormányzata tulajdonában álló épület, amelynek közös hivatali célú használatát az önkormányzat a jogszabályokban, valamint e megállapodásban foglaltak szerint biztosítja.

Az önkormányzatok megállapodtak abban, hogy a közös hivatal székhelyén kívül Sormás és Szepetnek községben állandó kirendeltséget működtetnek, Magyarszentmiklós és Gelse községben állandó ügyfélszolgálati irodát működtetnek.

A közös önkormányzati hivatal jogállása szerint jogi személyiséggel rendelkező önálló költségvetési szerv. Az önkormányzati feladatok ellátását a Képviselő-testület és szervei biztosítják. A Képviselő-testület szervei a polgármester, a Közművelődési és Településfejlesztési Bizottság, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, valamint a társulás.

Az Önkormányzat tulajdonosként van jelen a Dél-Zalai Vízműnél, Nagykanizsa-Netta Pannonia Hulladéklerakót Üzemeltető Kft.-nél és a Közvil Zrt.-nél. Az Önkormányzat Térségi Közterület-Felügyeleti és Mezőőri Szolgálat, Muramenti Nemzetiségi Területfejlesztési Társulás, Mura Régió Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás, Innovatív Dél-Zala Vidékfejlesztési Egyesület, valamint Nagykanizsa és Térsége Önkormányzati Társulás tagja.

3.3. Szeptnek Községi Önkormányzat intézményének bemutatása

Szeptnek Községi Önkormányzatnak önállóan gazdálkodó költségvetési szerve a Királyi Pál Óvoda és Általános Művelődési Központ Szeptnek.

Szeptnek Községi Önkormányzat 2001.01.01.-én alapította költségvetési intézményét Királyi Pál Óvoda és Általános Művelődési Központ Szeptnek néven (röviden: Királyi Pál ÁMK).

Pénzügyi és gazdálkodási feladatait a Szeptnek Községi Önkormányzat látja el az alapító okiratban meghatározott módon.

Irányítja az Önkormányzat, felügyeli a polgármester és a képviselő-testület. Közfeladata az óvodai nevelés, családi bölcsődei ellátás, könyvtári közművelődési tevékenység, valamint gyermekétkeztetés és a szociális étkeztetés. A könyvtári ellátás biztosításának (könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása) Szeptnek Községi Önkormányzat a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral kötött megállapodás értelmében tesz eleget. Tevékenységét az Önkormányzat szakmai és gazdasági felügyelete mellett végzi. A számára meghatározott feladatokat alaptevékenységként látja el, nem haszonszerzés céljából. Működéséhez és fejlesztéséhez az Önkormányzat költségvetéséből meghatározott módon támogatásban részesül.

A Királyi Pál ÁMK alaptevékenységei:

- az óvodai nevelés

Maximális gyermeklétszám: 50 fő. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében zajlik. Az óvoda ellátja a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Az intézmény nemzeti, etnikai, nemzetiségi feladatokat lát el. Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató fejlesztő programot szervez.

- családi bölcsőde

Maximális gyermeklétszám: 7 fő.

- általános művelődési központ

Az általános művelődési központ szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében nevelési-oktatási intézményi feladatot, továbbá kulturális, közművelődési, sportfeladatot lát el. A nevelő és oktató munkához kapcsolódó a közművelődés, a kultúra, a könyvtár, a sport, a családi bölcsőde.

- konyha

A konyha az óvodai ellátáshoz, szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz kapcsolódó étkeztetési szolgáltatást biztosít közalkalmazotti dolgozókkal. 2020. 04. 01.-jétől az Atroplusz Kft. üzemeltetésébe került át a konyha az ÁMK-tól.

Királyi Pál Óvoda és ÁMK működési köre:

Szepetnek község közigazgatási területén lakó vagy tartózkodási hellyel rendelkező 3-7 éves korosztály óvodai nevelése, oktatása, valamint a családi bölcsőde 13 hónaposnál idősebb, de 3 évnél fiatalabb korú gyermekek részére nyújt napközbeni ellátást mindennapos jelleggel. Ezt meghaladóan üres férőhelyeivel a szabad óvoda és családi bölcsőde választás érvényesítését szolgálja.

4. Szepetnek Községi Önkormányzat forrásainak vizsgálata a 2018-2020. években

4.1. A bevételek számbavétele és elemzése

A helyi önkormányzatok önálló vagyonnal rendelkeznek, önállóan gazdálkodnak, bevételeik egy része a központi költségvetésből származik. Magyarország Alaptörvénye az önkormányzatok gazdasági alapjai között három féle bevételi kört emel ki. Ezek a saját bevételek, a központi alrendszerrel való kapcsolataiból származó bevételek (átengedett központi bevételek, központi költségvetési támogatások és egyéb bevételek), valamint más gazdálkodó szervektől átvett bevételek, amik az Önkormányzat feladatai ellátásához szükséges feltételeket biztosítják és kiadásainak teljesítésére használhatók fel. Az önkormányzatok gazdasági önállóságát a saját bevételek erősítik. Az önkormányzatok saját bevételeikkel szabadon, felhasználási kötöttségek nélkül gazdálkodhatnak. A saját bevételek alakulását az állam közvetlenül nem befolyásolhatja, de a törvényi keretek kijelölésével természetesen hat rájuk, például a pandémia idején.

A saját bevételek körét az Möt.v. sorolja fel, amelyek az önkormányzat kiadásainak teljesítésére használhatók fel, ezek a következők:

- helyi adók,
- saját tevékenységből származó bevételek,
- átvett pénzeszközök,
- önkormányzatokat megillető díjak, bírságok,
- önkormányzat és intézményei sajátos bevételei.²¹

A települési önkormányzatok a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény alapján helyi adókat és települési adókat vezethetnek be a területükön, melyet az önkormányzatok rendeletben szabályoznak. Az önkormányzatok vagyoni típusú adók, kommunális jellegű adók, valamint helyi iparüzési adó bevezetésére jogosultak.²²

A települési önkormányzatok saját bevételei között meghatározó szerepet kaptak a helyi adóbevételek, közülük is a legnagyobb jelentőségű az iparüzési adó. Fontos kérdés, hogy ezen adóbevétel felhasználása szabad, vagy jogszabály által korlátozott. A helyi iparüzési adót leginkább a szociális ellátások és a helyi közösségi közlekedési feladatok finanszírozására célszerű felhasználni. Figyelnünk kell arra is, hogy az iparüzési adóbevétel nem használható fel korlátlanul a személyi juttatások vagy a személyi juttatásokhoz kapcsolódó szociális hozzájárulási adó és a bérjárulékok finanszírozására. A helyi iparüzési adó ezeknek a kiadásoknak a finanszírozására olyan arányban használható fel, mint amilyen mértékben a települési önkormányzatot az adóerő képessége szerint a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott hivatali működési támogatáshoz kapcsolódó beszámítás terheli.²³

A saját bevételek legfontosabb eleme a **helyi adók** köre, amelynek típusai:

- vagyoni típusú adók (építményadó, telekadó),
- kommunális típusú helyi adók (magánszemélyek kommunális adója, idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó).

Szepetnek Községi Önkormányzat adóbevételei a helyi iparüzési adóból és a kommunális adóból származnak, melyet Szepetnek Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 22/2015. (XI.25.) számú önkormányzati rendelete szabályoz. Idegenforgalmi adó nincs Szepetneken.

²¹ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól. Hozzáférés:

<https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

²² 1990. évi C. törvény a helyi adókról. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/1990-100-00-00>

²³ Szamkó Józsefné és Sándorné Új Éva: *Számviteli és gazdálkodási változások az államháztartás területén.*

Budapest : Akadémiai Kiadó, 2016. 978-963-295-864-4.

Szepetnek Községi Önkormányzat egyéb saját bevételei a következők:

- átvett pénzeszközök (kamatmentes kölcsön visszafizetése és érdekeltségi hozzájárulás befizetése),
- önkormányzatot megillető bírság, díj (jegyző által kiszabott környezetvédelmi bírság, szabálysértési és helyszíni bírság, közterület felügyelet által kiszabott közigazgatási bírság),
- önkormányzat és intézményei sajátos bevételei (térítési díjak, szolgáltatások bevételei, esketési díj, lakbér és egyéb bérleti díjak).

Az önkormányzatokat megillető átengedett bevételek évente az éves központi költségvetési törvényben kerülnek meghatározásra.

Átengedett központi bevételek:

- termőföld bérbeadásából származó bevétel 100%-a,
- gépjárműadó 40%-a,
- gépjárműadóhoz kapcsolódó bírság 100%-a.²⁴

Dolgozatomban még a bevételek között említem a gépjárműadó 40%-át, azonban a kormány gazdaságvédelmi akcióterve keretén belül olyan döntés született, hogy 2020. január 1-től az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 100%-át a Magyar Államkincstár részére át kell utalni, a korábbi 60% helyett, tehát jelenleg a gépjárműadónál az átengedés mértéke 0 %.

Finanszírozási bevételek

Az önkormányzatok a működésük és fejlesztéseik biztosításához külső forrást is bevonhatnak. Ezek lehetnek betétek, hitelek, illetve kötvény kibocsátásból származó bevételek. Az önkormányzatok igénybe vehetnek éven belüli hiteleket, valamint éven túli hiteleket. Az éven belüli hitel lehet rövid lejáratú hitel, munkabérhitel, folyószámlahitel, stb. Az éven túli hitel lehet fejlesztési hitel, valamint felújítási hitel. Szepetnek Községi Önkormányzat nem rendelkezik hitellel.

Elemzésemhez a Szepetnek Községi Önkormányzat elfogadott költségvetési beszámolóit, illetve költségvetéseit használom fel.

A 2018-2020-as években vizsgálom az Önkormányzat beszámolóinak teljesített adatait a tervezetthez (eredeti) és a módosított előirányzatokhoz képest, melyet az 1. táblázat mutat.

²⁴ Demeter Péter (et.al): *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2

1. táblázat: Szepteknek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2018-2020

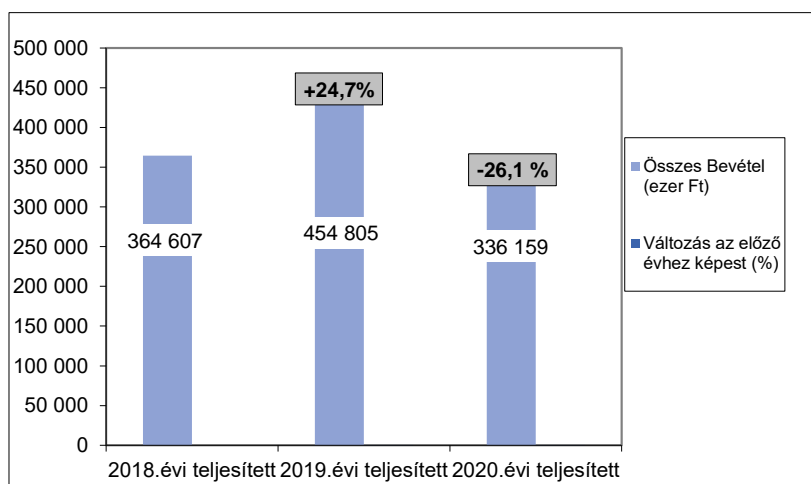
Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés	
	előirányzat (ezer Ft)		ezer Ft	telj/mód ei. (%)
2018	238 223	272 144	364 607	134,0
2019	312 362	470 412	454 805	96,7
2020	369 327	358 752	336 159	93,7

Forrás: Saját szerkesztés Szepteknek Községi Önkormányzat 2018-2020.évi zárszámadása alapján

Az Önkormányzat a bevételeit 2018-ban a módosított előirányzathoz képest 134,0 %-ra , míg 2019-ben 96,7%-ra, és 2020-ban 93,7%-ra teljesítette. 2018-ban technikai hiba folytán nem került sor a lekötött betét állomány megszüntetése során előirányzat módosításra és emiatt van a több mint 30%-os túlteljesítés. A 2019 és 2020. években a bevételek a módosított előirányzathoz képest nem teljesültek 100%-ra, minimális elmaradás mutatkozott, ami elfogadhatónak tekinthető. Az év közbeni módosításokra a nyertes pályázatok alapján kapott állami hozzájárulások, egyéb megnyert pályázati összegek, illetve a jóváhagyott pénzmaradványok miatt volt szükséges.

A 3. ábra adatai szemléltetik a 2018-2020. évek teljesített bevételei változásainak alakulását az Önkormányzatnál.

3. ábra: Szepteknek Községi Önkormányzat teljesített bevételeinek (lásd 1. melléklet) alakulása, 2018-2020

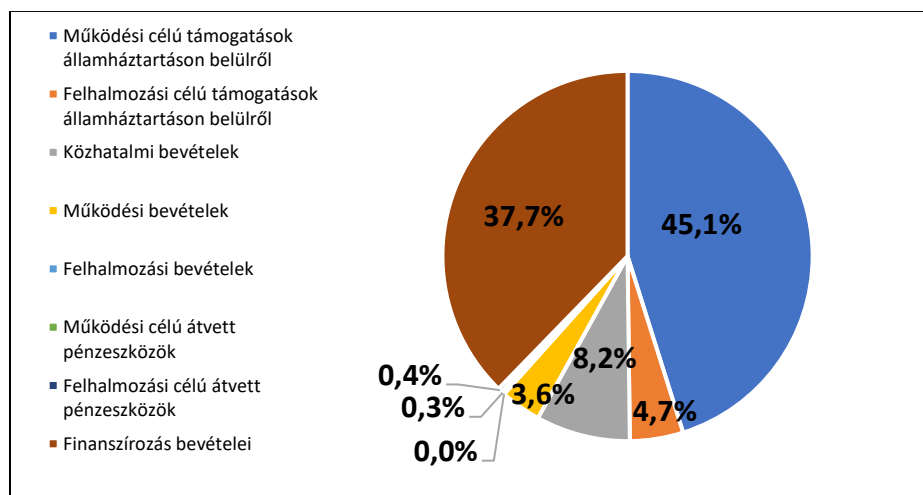
Forrás: Saját szerkesztés Szepteknek Községi Önkormányzat 2018-2020.évi zárszámadásai alapján

A 2019. évben a teljesített bevételek 24,7%-kal voltak nagyobbak a 2018. év azonos adataihoz viszonyítva. A növekedés oka a nyertes pályázatok során megnyert összeg pénzügyi teljesítése. Az Önkormányzat pályázatai a konyhakerti és kisállattartási szociális földprogram keretében (850 ezer Ft), Kürt és Szepetnek testvértelepülési kapcsolat kiépítésében (650 ezer Ft), I. világháborús pályázati körben (3.100 ezer Ft), az önkormányzatok rendkívüli támogatásában (4.792 ezer Ft), valamint a TOP 3.2.1. pályázatban (109.210 ezer Ft) voltak sikeresek. Ezzel szemben az Önkormányzat 2020. évi teljesített bevétele 26,1 %- kal marad el a 2019. évi bevételekhez képest. Ennek oka, hogy nem voltak új pályázati lehetőségek, valamint 2020. január 1-jétől az Újudvari Közös Önkormányzat tagönkormányzata lett a Szepetnek Községi Önkormányzat. Az Önkormányzat 2020. évi működésére az átalakulás hatással volt, hiszen ennek következményeként az Önkormányzati hivatal működésének támogatását már nem Szepetnek kapja, hanem Újudvar.

Szepetnek Községi Önkormányzat bevételei is - a szabályozás alapján- működési célú és felhalmozási célú bevételek lehetnek.

A 4. ábrán szemléltetem, hogy az Önkormányzat egyes költségvetés bevételei a különböző jogcímenek milyen arányban jelennek meg a 2018. évben.

4. ábra: Szepetnek Községi Önkormányzat főbb bevételeinek (lásd 2. melléklet) megoszlása, 2018

Forrás: Saját szerkesztés Szepetnek Községi Önkormányzat 2018.évi zárszámadása alapján

A 4. ábra szemlélteti, hogy az Önkormányzat államháztartáson belüli működési támogatása képezi a legnagyobb arányt, mely az összes teljesített bevétel 45,1 %- át teszi ki. Működési célú támogatások között az Önkormányzat az Egészségbiztosítási Alapból az egészségügyi szolgáltatás díjának elszámolására finanszírozási támogatást kap, melyet védőnői ellátásra

fordít. Az Önkormányzat összes teljesített bevételei 4,7 %- át a felhalmozási célú önkormányzati támogatások képezik, melyet év közben benyújtott pályázat útján nyert meg az Önkormányzat Termelői Piac kialakítására. Összességében elmondható, hogy az összbevétel 49,8 %- át teszi ki a költségvetési támogatás.

Az Önkormányzat finanszírozási bevételei az összes teljesített bevételek 37,7 %- át jelentik, mely az előző évi pénzmaradvány felhasználását és a következő évi Államháztartáson belüli támogatási összeg megelőlegezését teszi ki.

Az Önkormányzat saját bevételei között meghatározó szerepet töltenek be a közhatalmi bevételek, közülük is a legnagyobb jelentőségű a helyi iparüzési adó, valamint a kommunális adó, melyek az összes teljesített bevétel 8,2 %- át teszik ki. A működési bevételek jelentős részét a térítési díj bevételek, valamint a kiszámlázott Áfa értékek alkotják (3,6 %).

A működési célú átvett pénzeszközök között a kamatmentes kölcsön visszafizetése csak 0,3 %-ban történt meg. A felhalmozási célú átvett pénzeszközöknél a Víziközmű érdekeltségi hozzájárulás 0,4 %-os volt. A felhalmozási bevétel értéke csekély, kerekítési határ alatti a tárgyi eszköz értékesítése.

A 2. táblázat adatai szemléltetik a 2019. év bevételeinek alakulását.

2. táblázat: Szepteknek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2019

Bevételek	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés		
	előirányzat (ezer Ft)		ezer Ft	telj/mód ei. (%)	Megoszlás (%)
Működési célú támogatások	140 228	176 013	176 013	100,0	38,7
Felhalmozási célú támogatások	73 528	175 051	161 042	92,0	35,4
Közhatalmi bevételek	38 155	36 115	35 083	97,1	7,7
Működési bevételek	2 435	9 205	8 668	94,2	1,9
Felhalmozási bevételek	0	28	28	100,0	0,0
Működési célú átvett pénzeszközök	3 562	1 275	1 245	97,6	0,3
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	1 427	1 427	100,0	0,3
Finanszírozás bevételei	54 454	71 299	71 299	100,0	15,7
Összesen	312 362	470 413	454 805	96,7	100,0

Forrás: Saját szerkesztés Szepteknek Községi Önkormányzat 2019. évi zárszámadása alapján

Az adatok alapján elmondható, hogy az Önkormányzat 2019. évi összes bevétele 96,7 %-ra teljesült a módosított előirányzathoz képest. A működési célú támogatások, a felhalmozási bevételek, a felhalmozási célú átvett pénzeszközök és a finanszírozás bevételei 100,0 %-ra teljesültek a módosított előirányzathoz képest.

Az Önkormányzat bevételei jelentős részét (38,7 %) a működési célú támogatások tették ki, ezen belül a megtervezett állami támogatások 100,0 %-ra teljesültek. A felhalmozási bevételek között betervezett szippantó tartálykocsi értékesítése megtörtént. A felhalmozási célú átvett pénzeszközöknél megszűnt Víziközmű érdekeltségi hozzájárulás az előírások szerint teljes mértékben befizetésre került. A finanszírozás keretén belül az előző évi pénzmaradvány 100,0 %-ban felhasználásra került.

A felhalmozási célú támogatások között említést kell tennem a Termelői Piac kialakítására 2018-ban megnyert pályázat kapcsán, melynek teljes összege 35.939 ezer Ft volt. Ebből 2018. decemberében támogatási előlegként az Önkormányzat 16.971 ezer Ft-ot kapott, melyet vissza kellett utalni 2019. decemberében a Magyar Államkincstárnak (lásd 10.táblázat), ugyanis az év folyamán nem tudták teljesíteni a Támogatói szerződésben vállalt feltételeket. A 2019. év összes felhalmozási célú támogatás bevételeiben a teljes pályázati összeggel számolt az Önkormányzat, de a teljesítés sajnos elmaradt a kivitelezés miatt. Közhatalmi bevételeknél az adók befizetése nem történt meg határidőre, így 2,9 %-os elmaradást mutat. A működési bevételeknél elmaradt részben a térítési díj és egyéb szolgáltatások befizetése. A működési bevételek vonatkozásában említést kell tennem arról, hogy az év folyamán az ÁMK-n belül a konyha működésénél egyre inkább felhalmozódtak a kifizetetlen számlák. A pénzügyi nehézségek áthidalására Szepetnek Községi Önkormányzat kérelmet nyújtott be a Magyarország 2019. évi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 3. sz. melléklete alapján a 2019. évi önkormányzati rendkívüli támogatásra közüzemi díjak, beszállítók felé fennálló tartozások és bérjellegű kifizetések kiegyenlítésére. Első ízben 2019. júliusában 6.894 ezer Ft összegben kért az Önkormányzat támogatást. Az igényelt támogatás összegéből 2019. októberében 3.830 ezer Ft-ot kapott meg az Önkormányzat, melyet tovább utalt az ÁMK-nak. 2019. novemberében újabb lehetőség nyílt - a fent említett kiadások teljesítésére - támogatás igénylésére. A kérelmezett 4.879 ezer Ft összegből 2019. decemberében 962 ezer Ft támogatást kapott az intézmény.

Az igényelt támogatás összegének 20,1 %-át (4.792 ezer Ft) kapta meg az Önkormányzat. Majd 2020-ban is igényelte az Önkormányzat a rendkívüli támogatást, de az évek óta tartó

nehézségek megszüntetése miatt szükséges volt a konyha üzemeltetését kiadni az Atroplusz Kft.-nek.

A működési célú átvett pénzeszközöknél a rászorultsági alapon kegyeleti szolgáltatásokra nyújtott kamatmentes kölcsönök 97,6 %-ban visszatérültek.

A 3. táblázat adatai szemléltetik a 2020. év bevételeinek alakulását.

3. táblázat: Szepteknek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2020

Bevételek	Eredeti	Módosított	Teljesítés		
	előirányzat (ezer Ft)		ezer Ft	telj/mód ei. (%)	Megoszlás (%)
Működési célú támogatások	158 036	134 904	134 951	100,0	40,1
Felhalmozási célú támogatások	42 022	42 022	16 971	40,4	5,0
Közhatalmi bevételek	35 173	31 622	26 831	84,8	8,0
Működési bevételek	3 473	11 105	10 057	90,6	3,0
Felhalmozási bevételek	0	0	4 550	100,0	1,4
Működési célú átvett pénzeszközök	517	958	862	90,0	0,3
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	900	1 290	1 290	100,0	0,4
Finanszírozás bevételei	129 207	136 851	140 647	102,8	41,8
Összesen	369 328	358 752	336 159	93,7	100,0

Forrás: Saját szerkesztés Szepteknek Községi Önkormányzat 2020.évi zárszámadása alapján

Az Önkormányzat 2020.évi összes teljesített bevétele 93,7 %-os volt a módosított előirányzathoz képest. A 2020. év bevételeinek alakulására elmondható, hogy 2020-ban is a bevételei jelentős részét (40,1 %) a működési célú támogatások alkották. Az eredeti előirányzathoz képest a működési célú támogatások összege jelentős mértékben csökkent. Ennek fő oka, hogy a Szepteknek Községi Önkormányzati Hivatal megszűnésével elvesztette az Önkormányzat a gesztor szerepét. Évek óta probléma az Önkormányzatnál, hogy az év elején közfoglalkoztatásra kötött hatósági szerződésben foglaltakat nem tudja teljesíteni maradéktalanul, mivel nincs mindig alkalmas ember, és sok a fizetés nélküli szabadságos és táppénzen lévő alkalmazott. A felhalmozási célú támogatásoknál lényeges elmaradás

mutatkozik a módosított előirányzat és a teljesítés között a megnyert pályázati összeg alacsonyabb pénzügyi teljesülése miatt, mert csak támogatási előleget kapott az Önkormányzat.

A közhatalmi bevételeknél az adók beszedésének teljesítése a módosított előirányzathoz képest 84,8 %-ban valósult meg. A gépjárműadó elvétele miatt került sor előirányzat módosításra, majd a befizetések is elmaradtak. A működési bevételek beszedése 90,6 %-os volt a térítési díjbevételek elmaradt teljesítése miatt. A tartozások beszedésére az intézkedéseket megtették. A felhalmozási bevétel a Képviselő Testület által felbecsültetett és eladott ingatlan ára önkormányzati határozat alapján az év végén folyt be (4.550 ezer Ft). A működési célú átvett pénzeszközök 89,9 %-ra teljesültek a módosított előirányzathoz képest. Ennek oka, hogy a rászorultsági alapon egyes kegyeleti szolgáltatásokra nyújtott pénzeszköz átadás visszatérülése nem valósult meg az adott évben. A pandémiás helyzetben megváltozott törvényi szabályozás miatt kedvezőtlenül alakultak az Önkormányzat elvárt bevételei, ennek fő oka, hogy az Önkormányzat által beszedett gépjárműadó 100 %-át a Magyar Államkincstár részére el kellett utalni.

4.2. A normatív állami támogatások összehasonlító elemzése

Normatív állami hozzájárulást kaptak az önkormányzatok a feladatmutatóik alapján a 2013.előtti években. A normatív hozzájárulás az éves költségvetésben meghatározott mértékben, igénylés alapján járt az önkormányzatoknak. Két mutatószám alapján alanyi jogon így a településre vonatkozó mutatószám alapján, illetve a feladatok ellátásához kapcsolódó mutatószámok alapján járt az önkormányzatoknak.

Normatív támogatás helyett a feladatok ellátásához 2013.év óta, bér és egyéb kiadások fedezetére szolgáló támogatások kerültek meghatározásra, amelyek felhasználási kötöttséggel járó feladatalapú általános állami támogatások.

A központi költségvetés alapján az önkormányzatok működési támogatásai a következők:

- helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, önkormányzati hivatal működésének támogatása- elismert hivatali létszám alapján, település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás támogatása, zöldterület-gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása, közvilágítás fenntartása, köztemető fenntartása, közutak fenntartása,

- települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása, óvodapedagógusok, és az óvodapedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők bértámogatása, óvodaműködtetési támogatás,
- települési önkormányzatok szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása, gyermekétkeztetés, egyes szociális és gyermekjóléti feladatok támogatása,
- települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása,
- működési célú költségvetési támogatások és kiegészítő támogatások,
- elszámolásból származó bevételek.²⁵

Az Országgyűlés a helyi önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatainak finanszírozását felhasználási kötöttséggel adott feladat alapú támogatással biztosítja, és a feladat alapján jellemző mutatószám alapján biztosítja a hozzájárulást. Megállapításához szükséges bevételek körét és mértékét a törvény határozza meg. Kizárólag a kötelezően ellátandó feladatainak kiadásaira használható fel, a felhasználással el kell számolni. Eltérő célra történő felhasználás összegét, vagy a fel nem használt támogatás összegét kamatokkal növelten kell visszafizetni.

A támogatásokhoz szükséges adatok szolgáltatása a tárgyévet megelőző november havi mutatószám alapján történik. Lehetőség van az igénylést módosítani, lemondani vagy pótlólagos igényt benyújtani év közben két alkalommal (május 15, és október 15).

A helyi önkormányzatokat megillető támogatásokat a Magyar Államkincstár folyósítja általában havi ütemezésben. Nettó finanszírozás keretében történnek a kifizetések.

A normatív állami hozzájárulások alapvetően két fő csoportba sorolhatók. Az egyik része az állandó népesség számához, a másik része az ellátottak vagy az oktatásban résztvevők után igényelhető. A népességszámhoz kötődő állami hozzájárulások önkormányzatonkénti kiszámításához az éves költségvetési törvény tervezésekor a szükséges adatokat a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala biztosítja.²⁶

²⁵ Magyar Államkincstár honlapja. Hozzáférés: http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/nem-lakossagi-ugyfelek/kincstar_utjan_folyositott_allami_tamogatasok_es_hozzajarulasok

²⁶ Demeter Péter (et. al): *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2

A lakosságszám meghatározása a tárgyévet megelőző év január 1-jei adatok alapján történik. Az ellátottak, vagy az oktatásban résztvevők számát becsléssel állapítják meg az önkormányzatok, melynek számításához nyilvántartást vezetnek a szükséges adatokról.

Dolgozatomban az Önkormányzatra vonatkozó támogatásokat vizsgálom az eredeti előirányzatok viszonylatában.

Általános működés

A központi költségvetés támogatást biztosít az önkormányzati hivatal működési kiadásaihoz a hivatali struktúrának megfelelően. Az Mötvt. alapján amennyiben év közben változik a közös hivatali struktúra vagy 2021. január 1-jéhez képest megváltozik a közös hivatal székhelye, azt az érintett önkormányzatok egymás között pénzeszközátadással rendezik.²⁷

A támogatás meghatározása az elismert hivatali létszám alapján a személyi és dologi kiadások elismert átlagos költségei figyelembevételével történik a személyi és dologi kiadások éves szinten 4 580 ezer Ft/fő elismert átlagos költségeinek figyelembevételével. A közös önkormányzati hivatal esetében a támogatásra a székhely-önkormányzat jogosult. A közös hivatal esetében a közös hivatalt alkotó hetedik és minden további település után, az elismert hivatali létszám településenként 1 fővel nő. A hivatal létszámát elsődlegesen az önkormányzat típusa, továbbá a település, illetve az önkormányzat lakosságszáma határozza meg és az, hogy a hivatal egy vagy több települést szolgál ki. Az egyes kategóriákban meghatározható, hogy átlagos adottságokkal, körülményekkel, átlagos feladatellátással számolva hány fő képes a hivatali teendők ellátására. A hivatalok által ellátandó feladatcsoportokat számba véve, azokhoz rendelhető az elvégzésükhöz szükséges létszám. Ez adja a településkategória lakosságszám függvényében megállapított elismert hivatali létszámát. Az elismert hivatali létszám meghatározását követően azokat a korrekciós tényezőket szükséges számba venni, melyek lehetőséget adnak az egyes önkormányzatok egyedi sajátosságainak figyelembevételére. E tényezők felfelé korrigálják az elismert létszámot, többletlétszámot biztosítanak és módot adnak több sajátosság egyidejű érvényesítésére is. Szepetnek Községi Önkormányzat esetében a 2020. év támogatásánál emiatt történt változás, hiszen a Közös Hivatal székhelye Újudvar lett.²⁸

²⁷ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, 85. §. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

²⁸ Holcgreiter Marianna (et. al): Önkormányzati gazdálkodás, 2015. 978-615-5057-39-7. Hozzáférés: <https://docplayer.hu/1040280-Holcgreiter-marianna-dr-papp-emese-dr-simon-barbara-onkormanyzati-gazdalkodas.html>

Az önkormányzati feladatok nagyobb részét az igazgatás, településüzemeltetés, közvilágítás, köztemető, közutak fenntartása, helyi adóztatás teszi ki. A helyi közügyek ellátását a különböző feladatmutatóktól és az önkormányzat jövedelemtermelő képességétől függő helyi önkormányzatok működésének általános támogatása szolgálja. Az általános támogatáson belül külön jelenik meg az önkormányzati hivatal támogatása, a településüzemeltetési feladatok támogatása, illetve az egyéb kötelező önkormányzati feladatok támogatása.

A 4. táblázat szemlélteti az általános működés és igazgatási feladatok támogatásának levezetését a 2018-2020. években.

4. táblázat: Szepestnek Községi Önkormányzat működésének általános támogatásainak alakulása, 2018-2020

Megnevezés	2018 (ezer Ft)	2019 (ezer Ft)	2019/2018 Teljesítés megoszlás (%)	2020 (ezer Ft)	2020/2019 Teljesítés megoszlás (%)
Önkormányzati hivatal működésének támogatása	39 434	39 388	99,9	-	-
Település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátás támogatása	6 625	7 331	110,7	7 355	100,3
Egyéb önkormányzati feladatok támogatása	6 000	6 000	100,0	7 000	116,7
Lakott külterülettel kapcsolatos feladatok támogatása	13	13	100,0	13	100,0
Kiegészítő támogatás	10 414	13 908	133,6	4 182	30,1
Polgármesteri illetmény támogatása	324	262	80,9	142	54,2
Összesen	62 810	66 902	106,5	18 692	27,9

Forrás: Saját szerkesztés Szepestnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása a 2018. évben az önkormányzati hivatal működésének támogatására 62.810 ezer Forintot tervezett, 2019-ben az összeg emelkedett 6,5 %-kal, míg 2020-ban ezzel az összeggel nem lehetett tervezni, mert az Önkormányzat 2020. január 1-jétől nem tölti be gesztor szerepét -Újudvari Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik, emiatt jelentős mértékben lecsökkentette az állami támogatását az előző évhez képest, és mindez kihatással volt a kiegészítő támogatás összegére is. A hiány megjelenik a költségvetés bevételi és kiadási oldalán is. A település üzemeltetéssel kapcsolatos feladatok ellátásainak összege az évek során csekély mértékben, de emelkedett.

A továbbiakban részletezem a település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátások támogatásait.

Az 5. táblázat adatai mutatják, hogy a település-üzemeltetéshez kapcsoló feladatellátások pontosan mit tartalmaznak.

5. táblázat: Szeptnek Községi Önkormányzat település-üzemeltetéshez kapcsolódó támogatásainak alakulása, 2018-2020

Megnevezés	2018 (ezer Ft)	2019 (ezer Ft)	2019/2018 Teljesítés megoszlás (%)	2020 (ezer Ft)	2020/2019 Teljesítés megoszlás (%)
A zöldterület-gazdálkodással kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása	2 968	2 968	100,0	3 354	113,0
Közvilágítás fenntartásának támogatása	2 336	2 336	100,0	2 336	100,0
Köztemető fenntartással kapcsolatos feladatok támogatása	-	705	-	344	48,8
Közutak fenntartásának támogatása	1 321	1 321	100,0	1 321	100,0
Összesen	6 625	7 330	110,6	7 355	100,3

Forrás: Saját szerkesztés Szeptnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

A település-üzemeltetéshez kapcsolódó feladatellátások a zöldterületgazdálkodás, közvilágítás, köztemető, közutak fenntartása. Az 5. táblázat alapján látható a támogatások emelkedése a 2019-es évhez képest 10,6 %-os volt 2020-ra. A temető fenntartással kapcsolatos feladatok támogatásában azért részesül az Önkormányzat, mert ugyan egyházi tulajdonban van, de az egyházközségekkel kötött megállapodás alapján az Önkormányzat is hozzájárul a fenntartás költségeihez. A köztemető fenntartására az Önkormányzat a 2020-as évben a tárgyévet megelőző év temetői támogatásának már csak 48,8 %-át kapta.

Köznevelés

A település fő feladata a köznevelés területén az óvodai ellátás biztosítása. Ehhez többemű finanszírozást biztosít az állam az óvodát fenntartó önkormányzat részére a központi költségvetés alapján, melyek a következők:

- átlagbéralapú bértámogatás jár a pedagógusok és a nevelőmunkát közvetlenül segítők jogszabályi előírások alapján az elismert létszáma alapján,
- kiegészítő támogatás jár az óvodapedagógusok minősítéséből és a pedagógus szakképzettséggel rendelkező, a nevelőmunkát segítők Pedagógus II. fokozatba történő átsorolása miatti többletkiadásokhoz létszámuk alapján,
- óvodaműködtetési támogatás szolgálja a nem szakmai dolgozók bérének és az intézmény szakmai eszközeinek beszerzésének, dologi kiadásainak támogatását az óvodában nevelt gyermekek létszáma után,

- a bejáró gyermekek utaztatásához is forrást kapnak az érintett települések azon óvodába járó gyermekek után, akik a lakóhelyüktől, ennek hiányában tartózkodási helyüktől eltérő településen veszik igénybe az óvodai ellátást, és utaztatásuk autóbusz működtetésével, iskolabusz szolgáltatás, vagy menetrend szerinti autóbusz szolgáltatás vásárlásával biztosított.

A köznevelési feladatok támogatásának összehasonlítását a 6. táblázat adatai szemléltetik.

6. táblázat: Szeptnek Községi Önkormányzat egyes köznevelési feladatainak támogatásainak alakulása, 2018-2020

Megnevezés	2018		2019		2019/2018 Teljesítés megoszlás (%)	2020		2020/2019 Teljesítés megoszlás (%)
	Fajlagos összeg (ezer Ft)	Teljesítés (ezer Ft)	Fajlagos összeg (ezer Ft)	Teljesítés (ezer Ft)		Fajlagos összeg (ezer Ft)	Teljesítés (ezer Ft)	
Óvodapedagógusok átlagbáralapú támogatása (8 hónap)	4 419	12079	4 372	11949	98,9	4 372	16612	139,0
A pedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők átlagbáralapú támogatása (8 hónap)	2 205	2940	2 205	2940	100,0	2 400	4800	163,3
Óvodapedagógusok minősítéséből származó támogatás (4 hónap)	4 419	6039	4 372	5392	89,3	4 372	-	-
A pedagógusok nevelő munkáját közvetlenül segítők minősítéséből származó támogatás (4 hónap)	2 205	1470	2 205	1470	100,0	2 205	-	-
Óvodaműködtetési támogatás (8 hónap)	82	2342	97	2792	119,2	97	5626	201,5
Óvodaműködtetési támogatás (4 hónap)	82	1171	97	1234	105,4	97	-	-
Ped II. kategóriába soroltpedagógus kiegészítő támogatása (8 hónap)	-	-	-	-	-	189	317	-
Ped II. kategóriába soroltpedagógus kiegészítő támogatása (4 hónap)	-	-	-	-	-	189	-	-
Összesen	-	26041	-	25777	99,0	-	27355	106,1

Forrás: Saját szerkesztés Szeptnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

A 6. táblázat adatai alapján elmondható, hogy az évek során emelkedtek az egyes teljesített támogatási összegek. A köznevelési támogatási összeg a 2019-es évben 99,0 %-os volt a 2018-as évhez képest, míg 2020-ban a támogatások emelkedése látható a 2019. évi adatokhoz képest, mely 6,1 %-os volt. A minősítésből származó támogatásokat átcsoportosították az átlagbáralapú támogatások közé a 2020. évben. A Ped II. kategóriába sorolt pedagógus kiegészítő támogatása jogcímen is kapott az Önkormányzat plusz juttatást. Összességében elmondható, hogy a

gyermeklétszám csökkenése mellett a köznevelési normatíva 82 ezer Ft-ról emelkedett 18,3 %-kal 97 ezer Ft-ra a 2018-2020.években.

Szociális és gyermekjóléti feladatok

Az Önkormányzat szerepe a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerben alapvetően az alapellátások biztosítása, melyek a következők:

- család- és gyermekjóléti szolgálat,
- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás (szociális segítség),
- házi segítségnyújtás (személyi gondozás),
- családi bölcsődei feladatellátás,
- gyermekétkeztetés támogatása.²⁹

A költségvetés a települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása jogcímen forrást biztosít az alacsony jövedelemtermelő képességű települések számára olyan szociális kiadásokra, amelyek finanszírozása máshonnan nem megoldható, például a települési támogatások kifizetéséhez nyújt fedezetet. A támogatás elve alapvetően két részből tevődik össze, a szakmai dolgozók bértámogatásából, valamint az intézmény üzemeltetési támogatásból, amelyek együttes összege adja a feladat biztosításához szükséges forrást.

Kiemelt célkitűzés az ágazatban a versenyképes fizetések elérése, amelynek megvalósítása érdekében bérnövekedés valósult meg a 2018-2020-as években.

Az önkormányzat a család- és gyermekjóléti szolgáltatás kötelező ellátandó feladatát Újudvar Község Önkormányzata Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretén belül látja el.

Szepetnek Községi Önkormányzat rendeletben szabályozza a lakosság szociális ellátásának biztosítását, mely tartalmazza a pénzbeli szociális ellátásokat (ápolási hozzájárulás, gyógyszer hozzájárulás, rendkívüli települési támogatás, tanulmányokat segítő támogatás, tehetséges tanulók támogatása, letelepedési támogatás) és a természetbeni szociális ellátásokat (lakásfenntartási hozzájárulás, rendkívüli települési támogatás, babakelengye támogatás). Az

²⁹ Szepetnek Községi Önkormányzat rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásáról
Hozzáférés: <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/506937>

Önkormányzat házi segítségnyújtást működtet. A házi segítségnyújtás szociális segítség keretében ellátott személyek száma, személyi gondozás esetén a számított ellátotti létszám alapján illeti meg az Önkormányzatot. Szeptnek Községi Önkormányzat házi segítségnyújtásra 18 fő ellátott után kap támogatást, amelyre 2 fő gondozónőt alkalmaz.

A 7. táblázat adatai szemléltetik a szociális ágazat támogatásainak alakulását.

7. táblázat: Szeptnek Községi Önkormányzat szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési támogatásainak alakulása, 2018-2020

Megnevezés	2018		2019		2019/2018 Teljesítés megoszlás (%)	2020		2020/2019 Teljesítés megoszlás (%)
	Fajlagos összeg	Teljesítés (ezer Ft)	Fajlagos összeg	Teljesítés (ezer Ft)		Fajlagos összeg	Teljesítés (ezer Ft)	
A települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása	-	12 725	-	9 466	74,4	-	10 107	106,8
Család és gyermekjóléti szolgálat	3 400	3 400	3 400	3 400	100,0	-	-	-
Szociális étkeztetés	55	498	55	443	89,0	65	523	118,1
Házi segítségnyújtás (szociális segítség)	25	100	25	100	100,0	25	100	100,0
Házi segítségnyújtás (Személyi gondozás)	330	4620	330	4620	100,0	330	4620	100,0
Családi bölcsőde	360	1440	360	1800	125,0	700	3500	194,4
Gyermekétkeztetés üzemeltetési támogatása	-	1619	-	2479	153,1	-	3 483	140,5
A finanszírozás szempontjából elismert dolgozók bértámogatása	1 900	8740	1 900	7448	85,2	2 200	8140	109,3
A rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésének támogatása	570	506	570	301	59,5	570	134	44,5
Összesen	-	33 648	-	30 057	89,3	-	30 607	101,8

Forrás: Saját szerkesztés Szeptnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

A 7. táblázat adatai alapján elmondható a szociális jellegű támogatások teljesítésének számottevő emelkedése. A 2020-as évi összes támogatási összeg 13,1 %-kal nőtt a 2019-es évhez képest. A fajlagos összeg csak a családi bölcsődei ellátásnál emelkedett a 2020-as évben, de akkor majdnem duplájára, mivel az engedélyezett maximális gyermeklétszámot felemelték 7 főre. A család- és gyermekjóléti szolgálat a 2020. évtől már nem Szeptnekhez tartozik a közös hivatal megszűnése miatt. Megállapodás alapján már Újudvar látja el. A gyermekétkeztetési támogatás 2019-ben jelentős mértékben megnőtt 53,1 %-kal, 2020-ban pedig 40,5 %-kal emelkedett a 2019-es évi teljesítéshez képest. Ennek fő oka, hogy a konyha

üzemeltetését az Atroplusz Kft. vette át 2020. április 1-től, ugyanakkor a nyersanyag költségek, illetve az üzemeltetési költségek emelkedésével nőttek a kiadások (lásd 10. táblázat) is.

Kulturális feladatok

A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása múzeumok feladataira, közművelődési és könyvtári ellátásra fordítható. Az Önkormányzat a támogatásra akkor jogosult, ha a kulturális illetménypótlék teljes összege tényleges bérnövekedésként jelenik meg a közművelődési területen foglalkoztatott közalkalmazott számára.

A továbbiakban szemléltetem a 2018-2020-as évek kulturális feladatainak támogatását, melyet a 8. táblázat tartalmaz.

8. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat kulturális támogatásainak alakulása, 2018-2020

Megnevezés	2018 (ezer Ft)	2019 (ezer Ft)	2019/2018 Teljesítés megoszlás (%)	2020 (ezer Ft)	2020/2019 Teljesítés megoszlás (%)
Települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása	1 905	1 901	99,8	2 617	137,7

Forrás: Saját szerkesztés Szepetnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

A 8. táblázat adatai alapján elmondható a kulturális feladatok támogatásainak emelkedése, mely a 2020-as év végére 37,7 %-os teljesítés növekedést eredményezett a 2019-es évi támogatási összeghez képest. Azonban ez az összeg nem elég 1 fő foglalkoztatására és közösségi terek fenntartására.

4.3. Az egyéb állami támogatások összehasonlító elemzése

Az önkormányzatoknak jelentős bevételi forrást jelentenek az egészségbiztosítási támogatások, amelyek a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapból származnak, és az egészségügyi intézményt fenntartó helyi önkormányzatokat illetik meg az egészségügyi alapellátást érintően. Szepetnek Községi Önkormányzatnál háziorvosi szolgálat és védőnői szolgálat is működik.

Az önkormányzatok bővíthetik bevételeiket egyéb pályázati úton elnyert fejlesztési támogatásokkal. Ezek egy része teljes egészében a központi költségvetésből származik, más része az Európai Unióból származó támogatás.³⁰

³⁰ Holczeiter Marianna (et.al): Önkormányzati gazdálkodás, 2015. 978-615-5057-39-7. Hozzáférés: <https://docplayer.hu/1040280-Holczeiter-marianna-dr-papp-emese-dr-simon-barbara-onkormanyzati-gazdalkodas.html>

Az önkormányzatokat többféle egyéb támogatás illeti meg, amelyek a következők lehetnek:

- központosított előirányzatokból származó támogatás,
- kiegészítő támogatás,
- vis maior támogatás.³¹

Vannak olyan közszolgáltatási feladatok, amelyeket a normatív állami hozzájárulás, valamint egyéb források nem tudnak finanszírozni, ezekre a központosított előirányzatokból származó támogatás igényelhető.

Jogcímeit, feltételeit a költségvetésről szóló törvény (2020. évi XC. törvény) 3. sz. melléklete tartalmazza. Olyan sajátos önkormányzati feladatokat finanszíroznak, amelyre más forrás nem áll rendelkezésre. Azért nevezzük központosított előirányzatnak, mert a tervezés időszakában az igénybevétel feltételei és a felhasználók köre még nem ismert.

Néhány jogcím:

- lakossági közműfejlesztés támogatása,
- lakossági víz- és csatorna szolgáltatás támogatása,
- önkormányzatok és jogi személyiségű társulásaik európai uniós fejlesztési pályázatai saját forrás kiegészítésének támogatása.³²

Az önkormányzatok meghatározott esetekben is kaphatnak fejlesztési támogatást. Az önkormányzatok önhibájukon kívüli, rendkívüli és váratlan események esetén kaphatnak kiegészítő támogatást önállóságuk és működőképességük védelme érdekében. A támogatás mértékéről és feltételeiről az Országgyűlés dönt. A helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai a következők lehetnek:

- önkormányzati fejezeti tartalék,
- szerkezetátalakítási tartalék,
- működőképességet segítő támogatás.³³

A támogatás célja, hogy azok a kisebb önkormányzatok is működni tudjanak, amelyek viszonylag kevés saját bevétellel rendelkeznek.

³¹ 2020. évi XC. törvény Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-90-00-00>

³² Demeter Péter (et.al): *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2

³³ 2020. évi XC. törvény Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-90-00-00>

A vis maior támogatás az előre nem tervezhető, rendkívüli váratlanul bekövetkezett elemi csapásra, természeti katasztrófa helyzetekre, a nem befolyásolható károk fedezetére szolgáló támogatás.³⁴

4.4. Szeptnek Községi Önkormányzat finanszírozásának értékelése

Az önkormányzatok finanszírozási rendszerének megváltoztatása 2011-ben nehéz helyzetbe hozta az önkormányzatokat. A korábban az önkormányzatok által ellátott feladatok nagy része az államhoz került, ez ugyan feladatok csökkenésével járt (iskola üzemeltetés a Tankerülethez került), viszont ezáltal a támogatások jogcímei is megváltoztak. Az új finanszírozási struktúra bevezetésével korlátozták az önkormányzatok állami támogatásainak felhasználását. A feladat alapú finanszírozás bevezetésével a központi költségvetés jellemzően csak kötelező minimum szintet finanszíroz. A támogatások nagy része felhasználási kötöttség mellett fordítható az adott feladatra, ellentétben a korábbi normatív finanszírozással. A forrásszabályozás fejlődése során a támogatott jogcímek folyamatosan bővültek.

Elemzésem során megállapítottam, hogy Szeptnek Községi Önkormányzat esetében a feladatok ellátásához biztosított állami hozzájárulás nem biztosítja a teljes kiadások fedezetét, így az Önkormányzatnak jelentős mértékben (50-60 %) azt saját forrásból kellett kiegészíteni. Mivel az évek során folyamatosan változott a beszámítás rendszere, ezáltal az Önkormányzatnak nehéz előre terveznie, hogy melyik feladathoz ad támogatást a központi költségvetés. Míg a 2013. évet megelőzően nyújtott normatív támogatások felhasználása nem járt kötöttséggel, egyszerűbb volt az önkormányzati működés biztosítása. Az utóbbi évek során (2020-2021) kialakult finanszírozási változások nehezítik az önkormányzatok gazdálkodását. A 2020-as évben kialakult pandémiás helyzet olyan változásokkal járt, amely finanszírozási problémát okoz az önkormányzatok feladatainak ellátásában. A gépjárműadó bevétel sem marad már az önkormányzatoknál, sőt a veszélyhelyzet kialakulása óta nem is lehet helyi adókat és egyéb bevételt emelni (térítési díjakat), így nem lehet növelni a saját bevételeket a Szeptnek Községi Önkormányzat esetében sem.

Azonban mindezek ellenére kutatásom, vizsgálataim alapján megállapítható, hogy Szeptnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi működése és gazdálkodása tekintetében törekszik a

³⁴ Csanádi Ágnes és Tóth József: *Az önkormányzatok pénzügyei*. Budapest: Perfekt, 2002. 963-394-474-0

gazdaságosságra, hatékonyságra és eredményesen megfelel a törvényi követelményeknek. A kötelezően ellátandó feladatait zavartalanul ellátja. Saját forrásaiból, állami támogatásokból, valamint a pályázatok útján elnyert összegekből gazdálkodik.

A feladatellátás általános értékelésénél elmondható, hogy a legfőbb törekvés volt a vizsgált években a csökkenő központi normatív állami támogatás mellett a kiegyensúlyozott gazdálkodás biztosítása, a megtakarítást hozó lehetőségek feltárása és a pályázati munka erősítése.

5. Szeptnek Községi Önkormányzat kiadásainak vizsgálata a finanszírozás tükrében a 2018-2020. években

A helyi önkormányzatok költségvetésében a kiadási oldalon az önkormányzat és az önkormányzati intézmények működési kiadásait, úgymint dologi kiadásokat (rezsiköltség, üzemeltetési költség, egyéb szolgáltatások költségei), személyi jellegű kiadásokat (munkabér és járulékai, közterhei), a tartalékokat a fejlesztésekkel, beruházásokkal, felújításokkal járó kiadásokat kell feltüntetni. A működési kiadások a kötelezően és önként vállalt feladatokra vonatkoznak.³⁵

A kiadások vizsgálatánál a 9. táblázatban szemléltetem a források változásának kiadásokra gyakorolt hatását.

9. táblázat Szeptnek Községi Önkormányzat összes kiadásainak teljesítése, 2018-2020

Kiadások	Eredeti	Módosított	Teljesítés	
	előirányzat (ezer Ft)		ezer Ft	telj/mód ei. (%)
2018	238 223	272 144	299 559	110,1
2019	312 362	470 412	316 006	67,2
2020	369 327	358 752	283 396	79,0

Forrás: Saját szerkesztés Szeptnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

³⁵ Erdős Éva: Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere, 2014. (megtekintve: 2021.10.14.) Hozzáférés: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10527/Teljes%20sz%C3%B6veg>

A 9. táblázat adatai alapján megfigyelhető, hogy az Önkormányzat 2018. évi kiadásának teljesítése 10,1 %-kal növekedett a módosított előirányzathoz képest. A bevételi oldalon említett lekötött betéttel kapcsolatos technikai hiba megjelenik a kiadási oldalon is. A kiadások nem teljesültek 100,0 %-osan a 2019 és 2020. években. A teljesítés 2019-ben 67,2 %-os volt, 2020-ban pedig az Önkormányzat kiadásainak teljesítése 79,0 %-os volt a módosított előirányzathoz képest.

Az önkormányzatok kiadásai lehetnek működési célú, illetve felhalmozási célú kiadások. A működési kiadások folyamatos pénzügyi teljesítések, amelyek folyó kiadásoknak is nevezhetők. A kiadások mérséklése a takarékoság jegyében zajlik. Folyamatos a beruházási projektek megvalósítása, amelyek fenntartása esetenként jelentős működési kiadással is jár.

Továbbiakban a 10. táblázat adatai szemléltetik a költségvetés kiadásainak teljesítését a 2018-2020. években. A költségvetési kiadások teljesítésének változásait megoszlási viszonyszámok segítségével vizsgálom. A megoszlási viszonyszám az egyes teljesített kiadások arányát jelenti az összes teljesített kiadáshoz képest.

10. táblázat: Szeptetnek Községi Önkormányzat kiadásainak teljesítése, 2018-2020

Kiadások	2018		2019		2020	
	ezer Ft	Teljesítés megoszlás (%)	ezer Ft	Teljesítés megoszlás (%)	ezer Ft	Teljesítés megoszlás (%)
Személyi juttatások	48 693	16,3	53 778	17,0	51 306	18,1
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	8 166	2,7	8 286	2,6	7 456	2,6
Dologi kiadások	31 196	10,4	38 162	12,1	52 827	18,6
Ellátottak pénzbeli juttatásai	13 158	4,4	8 115	2,6	5 181	1,8
Egyéb működési célú kiadások	16 169	5,4	24 280	7,7	23 221	8,2
Beruházások	3 160	1,1	6 227	2,0	12 540	4,4
Felújítások	23 857	8,0	74 201	23,5	81 891	28,9
Egyéb felhalmozási célú kiadások	-	-	16 971	5,4	-	-
Finanszírozási kiadások	155 160	51,8	85 986	27,2	48 974	17,3
Összesen	299 559	100,0	316 006	100,0	283 396	100,0

Forrás: Saját szerkesztés Szeptetnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

Az Önkormányzat kiadásait a személyi juttatások és járulékok, a dologi kiadások, a segélyek, az átadott pénzeszközök, a beruházások, felújítások valamint a Közös Hivatalnak és a Királyi

Pál Óvoda és ÁMK- nak nyújtott irányítószeri támogatások alkotják. A 10. táblázat adatai alapján látható, hogy a vizsgált években legnagyobb arányt a személyi juttatások (16,3 %, 17,0 %, 18,1 %) és a finanszírozási kiadások teszik ki (51,8 %, 27,2 %, 17,3 %).

A személyi juttatások mértéke az Önkormányzatnál jogszabályokon alapul. Itt kerül elszámolásra a polgármesteri illetmény és költségtérítés, a közalkalmazottak bére (védőnő, házi segítségnyújtás), közcélú és egyéb program keretében foglalkoztatottak bére (EFOP, GINOP). A vizsgált időszakban 1 álláshely megszűnt (család és gyermekjóléti szolgálat Újudvarra került). A közfoglalkoztatottak létszáma a leginkább változó. A munkaadói járulékok a mindenkori előírások szerint kerülnek megállapításra.

A dologi kiadásokon belül található a készletbeszerzés, a kommunikációs szolgáltatások, a szolgáltatási kiadások, és a különféle befizetések és az egyéb dologi kiadások. A szolgáltatási kiadások nagy részét a közüzemi díjak jelentik. A költségvetési kiadások jelentős részét a dologi kiadások képezik, melyek 2018-ban 10,4 %, 2019-ben 12,1 %, 2020-ban 18,6 %-os megoszlást jelentenek. A kiemelkedően növekedő kiadásokat az okozta, hogy az Önkormányzatnál jelentek meg az étkeztetéssel kapcsolatos kiadások, mivel vállalkozásnak lett kiadva a konyha.

Az ellátottak pénzbeli juttatásai soron a szociális rendeletben meghatározott jogcímeken kifizetett vagy természetben adott juttatások összegei szerepelnek rászorultsági alapon.

Az egyéb működési célú kiadásokat az intézménynek működési célból átadott pénzeszközök, társulásoknak átadott tagi hozzájárulások, egyesületeknek, civil szervezeteknek, nemzetiségi önkormányzatoknak átadott pénzeszközök teszik ki.

A táblázat alapján látszik, hogy folyamatos beruházások és felújítások történtek.

Az egyéb felhalmozási célú kiadások sorban 2018-ban Termelői Piac kialakítására kapott előleg (16.971 ezer forint) a támogatói szerződésben vállalt feltételek nem teljesülése végett 2019-ben visszautalásra került.

Az adatok alapján jól látható, hogy az Önkormányzatnál jelentkező kiadásának legnagyobb hányadát (51,8 %, 27,2 %, 17,3 %) az intézmény finanszírozási kiadások alkotják. Az Önkormányzat 2020. évi teljesített kiadásának csökkenését a Szepetneki Közös Önkormányzati Hivatal megszűnése okozta.

6. Szeptnek Községi Önkormányzat gazdálkodása a 2018-2020.években

Az Önkormányzat gazdálkodásának alapja éves költségvetése, mely az államháztartás részét képezi. Az önkormányzati gazdálkodás legfontosabb területe a költségvetés tervezése, melynek elkészítése az elmúlt éveket tekintve jelentős bizonytalanságot mutat a bevételek és a kiadások tükrében. A finanszírozás tekintetében a széleskörű feladatok ellátása, az egyre nagyobb mértékben csökkenő támogatások, és a növekvő működési kiadások egyre jobban megnehezítik az Önkormányzat önálló működését.

Az évek során megállapítható, hogy a törvényi szabályozás nem könnyíti meg az önkormányzatok működését, sőt inkább egyre jobban korlátozza saját bevételeik körét az adók elvonásával és nem várt kiadások teljesítésével. A finanszírozásban a feladatfinanszírozás érvényesül, melynek jellemzője, hogy a település üzemeltetésre és az intézmény fenntartására törekszik. Megállapítható a forrásszabályozás során a működés és a fejlesztések területén a központi ráhatás. Az önkormányzati rendszer legfontosabb célja a bevételek és kiadások egyensúlyának megteremtése.

Összegezve elmondható, hogy az Önkormányzat takarékos gazdálkodása mellett bevételeit maximalizálja, kiadásait pedig minimalizálja. Ennek megvalósítására az intézkedések folyamatosak az évek során.

Az Önkormányzat 2018. és 2019. évi gazdálkodása pénzügyi szempontból stabil volt, a kötelezettségeknek maradéktalanul eleget tett az Önkormányzat.

Szeptnek Községi Önkormányzat 2020. évi működésére nagy hatással volt egyrészt, hogy 2020.01.01-jétől az Újudvari Közös Önkormányzati Hivatal egyik tagönkormányzata lett, melynek következményeként jelentős mértékben (78,6 %-kal) lecsökkent a központi működési normatíva (lásd 4. táblázat). Másrészt a 2020-as év márciusában kialakult pandémiás helyzet, melynek köszönhetően önkormányzati rendezvények sora maradt el, ezzel összefüggésben csökkentek egyes üzemeltetési kiadások is, harmadrészt az évek óta pénzügyi nehézségekkel küzdő konyha üzemeltetését 2020.04.01-jétől az ATROPLUSZ Közétkeztetési és Szolgáltató Kft. vette át, mely hatással volt a működési bevételek és kiadások alakulására, hiszen a gyermekétkeztetéssel összefüggő térítési díjak bevételei, illetve az étkeztetés dologi kiadásai az ÁMK helyett az Önkormányzatnál jelentkeztek áprilistól. Mindezek következményeként 2020. évben jelentősen meg kellett módosítani a költségvetést mind az önkormányzat, mind a Királyi

Pál Óvoda és ÁMK vonatkozásában. A kiadások csökkentése érdekében az Önkormányzat teljes mértékben törekszik, de sajnos a jelenlegi helyzetben a törvényi szabályozás miatt nem emelhet térítési díjbevételt.

A településen 2018-2020-as években az alábbi beruházások valósultak meg: energetikai fejlesztés keretén belül a közintézmények napelemes rendszereinek kiépítése, Közös Önkormányzati Hivatal fűtésének korszerűsítése és a padlásfödém hőszigetelése, a temető melletti járdaszakaszk térkőves borítást kapott, az iskola és az óvoda külső nyílászáróinak cseréje és külső szigetelése, játszótér felújítása az óvoda területén belül, valamint a Tűzoltószertár felújítása. A Termelői Piac 2021. évben került megvalósításra.

Az Önkormányzat elképzelt fejlesztéseinek sikeres megvalósítását több működtetési támogatás is segítette. A támogatások bővülése mellett azonban fontos, hogy olyan fejlesztés valósuljon meg, amelyeknek fenntartásáról a későbbiek folyamán gondoskodni is tud az Önkormányzat. Az Önkormányzat számára fontos célkitűzés a kiírt pályázatok megvalósítása volt, melyre jellemzően saját bevételei és vagyonértékesítésből származó bevételei egy részét is a beruházások finanszírozására fordították. A hatékony gazdálkodás alapját a megfelelő döntések meghozatala mellett a szakmailag képzett vezetők szolgálják, ami a Szepetnek Községi Önkormányzatnál biztosított.

Az Önkormányzat gazdálkodását, a központi költségvetési támogatások igénylésének feltételeit, valamint elszámolásának eredményességét a Magyar Államkincstár ellenőrzi és felügyeli. Törvényességi szempontból az Állami Számvevőszék a felügyeleti szerv, belső szabályozottságát pedig éves munkaterv alapján a belső ellenőr vizsgálja.

7. Összefoglaló értékelés

Dolgozatomban megmutatkozik, hogy valójában milyen sokrétű is az önkormányzati rendszer működése. Minden év más, minden költségvetés más. Ugyan összetételében hasonló, de mindig az adott év gazdasági helyzeteihez igazodik. Gazdálkodásának alapja a gazdasági programja, évente költségvetést készít, amit próbál úgy tervezni, hogy az adott évi lehetőségeket maximálisan kihasználja. Az önkormányzati rendszerre túlszabályozottság jellemző. A törvényi szabályok mellett önkormányzati rendeleteknek, határozatoknak és különféle belső szabályzatoknak megfelelően kell működnie.

Az Önkormányzat működését és feladatainak ellátását képtelen lenne önerőből finanszírozni., állami támogatásokból, saját forrásból, valamint pályázati összegekből gazdálkodik. Saját bevételei között meghatározó szerepe van a helyi adóbevételeknek, közülük is a legjelentősebb a helyi iparüzési adó. A vírushelyzetre való tekintettel a Kormány gazdaságvédelmi intézkedése keretében elvonta az Önkormányzattól a gépjárműadót, így hozták létre a járvány elleni védekezési alapot, ezáltal jelentős mértékben csökkentek az adóbevételek.

Összességében megállapítható, hogy az Önkormányzat kötelezően (településüzemeltetés, óvodai nevelés, egészségügyi alapellátás) és önként vállalt feladatai (például sport, kultúra, hitélet) folyamatosan növekednek. Az állami támogatások a feladatok kiadásainak mintegy 40-50 %-át fedezik. A hiányzó forrást a saját bevételekből egészítette ki az Önkormányzat.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban bevételeinek növelése és kiadásainak csökkentése érdekében a következő intézkedéseket teszi:

- plusz szolgáltatásokat vezet be (névadó és házassági évforduló ünnepséggel kapcsolatos szolgáltatási díj),
- normatív állami támogatáshoz kötött létszámot növeli (az óvodai létszám növelése nyílt napok szervezésével),
- maximális engedélyezett létszámot használ ki (házi segítségnyújtásra szorultak folyamatos felmérése),
- törvény adta feltételek figyelembevételével a legjobban finanszírozható és működtethető lehetőségeket használ ki (közös hivatal felállításánál, konyha működtetésével kapcsolatos intézkedéseknél),

- társulásban működtet (kötelező hétévegi ügyelet megoldására),
- foglalkoztatásnál pályázati lehetőségeket használ ki (közcélu foglalkoztatás, TÁMOP, EFOP, GINOP),
- megtakarítást eredményező szerződéseket köt (villany, gáz, biztosítás),
- rendezvények, programok lebonyolításához pályázati lehetőségek mellett támogatók, önkénteseket von be,
- beruházásaihoz, felújításaihoz Uniós és hazai forrásokra pályázik.

Szepetnek Községi Önkormányzat törekszik a feladatainak hatékony ellátására, azonban ezt nehezíti a jelenlegi pandémia helyzet, valamint az, hogy az Önkormányzatnak egyre inkább saját bevételekből kell gazdálkodnia. Ennek ellenére az Önkormányzat gazdálkodása kiegyensúlyozottan és eredményesen működik évek óta, hiszen működési hitel felvétele nélkül biztosítja feladatainak finanszírozását.

8. Irodalomjegyzék

Szakkönyvek

1. **Boros Anita (et. al). 2013.** *A közbeszerzés alapjai.* Budapest : Akadémiai Kiadó, 2013. 978-963-295-888-0.
2. **Csanádi Ágnes és Tóth József. 2002.** *Az önkormányzatok pénzügyei.* Budapest : Perfekt, 2002. 963-394-474-0.
3. **Demeter Péter (et. al). 2011.** *Az önkormányzatok pénzügyei.* Budapest : Perfekt, 2011. 978-963-394-798-2.
4. **Erdős Éva. 2014.** Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere. [Online] 2014. (megtekintve: 2021.10.14.) Hozzáférés: <http://m.ludita.uni-nke.hu/repozitorium/bitstream/handle/11410/10527/Teljes%20sz%C3%B6veg>
5. **Holczreiter Marianna (et. al). 2015.** Önkormányzati gazdálkodás. [Online] 2015. 978-615-5057-39-7. (megtekintve: 2021.10.14.) Hozzáférés: <https://docplayer.hu/1040280-Holczreiter-marianna-dr-papp-emese-dr-simon-barbara-onkormanyzati-gazdalkodas.html>
6. **Pálné Kovács Ilona.** Modellváltás a magyar önkormányzati rendszerben. [Online] (megtekintve: 2021.10.18.) Hozzáférés:http://jog.tk.mta.hu/uploads/files/A_magyar_jogrendszer_allapota_2016.pdf#page=583
7. **Szankó Józsefné és Sándorné Új Éva. 2016.** *Számviteli és gazdálkodási változások az államháztartás területén.* Budapest : Akadémiai Kiadó, 2016. 978-963-295-864-4.
8. **Szankó Józsefné. 2015.** *Költségvetési szervek gazdálkodása és pénzügyei.* 2015. 978-963-295-851-4.

Jogszabályok

9. 1990.évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról (rövidítve: Ötv.) [Online]. Hozzáférés: <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99000065.TV>
10. 1990. évi C. törvény a helyi adókról. [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/1990-100-00-00>
11. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról (rövidítve: Áht.) [Online] Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-195-00-00>

12. 2011.évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (rövidítve: Mötv.) [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>
13. Magyarország Alaptörvénye (2011.április 25.) [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-4301-02-00>
14. 2017.évi C. törvény Magyarország 2018.évi központi költségvetéséről [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2017-100-00-00>
15. 2018.évi L. törvény Magyarország 2019.évi központi költségvetéséről [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2018-50-00-00>
16. 2019.évi LXXI. törvény Magyarország 2020.évi központi költségvetéséről [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2019-71-00-00>
17. 2020.évi XC. törvény Magyarország 2021.évi központi költségvetéséről [Online]. Hozzáférés: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-90-00-00>

Internetes források

18. Szepteknek népessége. Hozzáférés: https://www.ksh.hu/apps/hntr.telepules?p_lang=HU&p_id=07700 (Letöltve: 2021.10.22.)
19. Szepteknek honlapja. Hozzáférés: <https://szepetnek.hu/tortenete/> (Letöltve: 2021.10.22.)
20. Szepteknek közigazgatási területe. Hozzáférés: <https://data2.openstreetmap.hu/hatarok/hatarok.php?hatar=Szepteknek> (Letöltve: 2021.11.04.)
21. Magyar Államkincstár honlapja. Hozzáférés: http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/nemlakossagi-ugyfelek/kincstar_utjan_folyositott_allami_tamogatasok_es_hozzajarulasok (Letöltve: 2021.11.19.)

Egyéb források (önkormányzat dokumentumai)

- Szepteknek Községi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata Hozzáférés: <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/519149>
- Királyi Pál Óvoda és Általános Művelődési Központ alapító okirat
- Szepteknek Községi Önkormányzat rendelete a helyi adókról Hozzáférés: <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/81233>

- Szepetnek Községi Önkormányzat rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásáról Hozzáférés: <https://or.njt.hu/onkormanyzati-rendelet/506937>
- Éves költségvetési beszámoló 2018.
- Éves költségvetési beszámoló 2019.
- Éves költségvetési beszámoló 2020.

9. Táblázatjegyzék

1. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2018-2020
2. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2018
3. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2019
4. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat bevételeinek alakulása, 2020
5. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat működésének általános támogatásainak alakulása, 2018-2020
6. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat település-üzemeltetéshez kapcsolódó támogatásainak alakulása, 2018-2020
7. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat egyes köznevelési feladatainak támogatásainak alakulása, 2018-2020
8. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak
9. táblázat: Szepetnek Községi Önkormányzat kulturális feladatainak támogatásainak alakulása, 2018-2020
10. táblázat Szepetnek Községi Önkormányzat összes kiadásainak teljesülése, 2018-2020
11. táblázat Szepetnek Községi Önkormányzat kiadásainak teljesülése, 2018-2020

10. Ábrajegyzék

1. ábra: Szepetnek közigazgatási területe
2. ábra: Szepetnek lakónépességének alakulása, 2014-2021
3. ábra: Szepetnek Községi Önkormányzat teljesített bevételeinek alakulása, 2018-2020
4. ábra: Szepetnek Községi Önkormányzat főbb bevételeinek megoszlása, 2019

11. Mellékletek listája

1. melléklet: Szepetnek Községi Önkormányzat teljesített bevételeinek alakulása, 2018-2020
2. melléklet: Szepetnek Községi Önkormányzat főbb bevételeinek megoszlása, 2018

12. Mellékletek

1. melléklet: Szeptetnek Községi Önkormányzat teljesített bevételeinek alakulása, 2018-2020

Bevételek	Teljesítés (ezer Ft)	Változás az előző évhez képest (%)	Változás (%)
2018	364 607	-	-
2019	454 805	124,7	24,7
2020	336 159	73,9	-26,1

Forrás: Saját szerkesztés Szeptetnek Községi Önkormányzat 2018-2020. évi zárszámadásai alapján

2. melléklet: Szeptetnek Községi Önkormányzat főbb bevételeinek megoszlása, 2018

Bevételek	Teljesítés (ezer Ft)	Megoszlás (%)
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	164 601	45,1
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	16 971	4,7
Közhatalmi bevételek	30 053	8,2
Működési bevételek	12 999	3,6
Felhalmozási bevételek	155	0,0
Működési célú átvett pénzeszközök	957	0,3
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	1 350	0,4
Finanszírozás bevételei	137 521	37,7
Összesen:	364 607	100,0

Forrás: Saját szerkesztés Szeptetnek Községi Önkormányzat 2018. évi zárszámadása alapján

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

13. SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Szepetnek Községi Önkormányzat forrásellátottságának vizsgálata a 2018-2020.években, különös tekintettel az állami támogatásokra	
Hallgató neve: Major-Horváth Beáta	NEPTUN kód: L34403
Képzési szint: alapképzés	
Szak: pénzügy és számvitel	Szakirány: számvitel
Témavezető neve: Dr. Csanádi Ágnes	Beosztása: egyetemi docens
Tanszék: Pénzügy és Gazdálkodás Tanszék	

Szaktervezésem témája az önkormányzati finanszírozás és gazdálkodás kérdésköre. A forrásellátottság vizsgálatát végeztem el a Szepetnek Községi Önkormányzat éves költségvetési beszámolóinak alapján, kiemelve a 2018-2020-as éveket.

Rövid bevezetés tartalmazza a témaválasztásom részletes indoklását. Az önkormányzati rendszer működésének megismerése és ismereteim kibővítése motivált. A költségvetés és pénzügyileg stabil működéshez elengedhetetlen a gazdálkodás megfelelő ismerete, valamint a költségvetés megtervezése, mely a gazdálkodás legfontosabb területe.

Dolgozatom tulajdonképpen 3 fő részből áll.

Az első elméleti részben a jogszabályok és a szakirodalom áttekintésével összefoglaltam az önkormányzati rendszer kialakulását, felépítését. A jogszabályok és az alapfogalmak megismerése elengedhetetlen része az önkormányzati működésnek.

A második és harmadik rész Szepetnek Községi Önkormányzat forrásainak vizsgálatáról szól.

Az általános elmélet után bemutattam Szepetnek település történetét, fejlődését.

Ezt követően Szepetnek Községi Önkormányzat tevékenységi köreit, intézményi rendszerét vizsgáltam.

A második rész Szepetnek Községi Önkormányzat forrásainak vizsgálata, különös tekintettel az állami támogatásokra, melyhez a 2018-2020-as évek költségvetéseit vettem alapul. Az önkormányzat költségvetését önkormányzati rendeletben szabályozza. Az Önkormányzat költségvetésének tervezése során a bevételei és kiadásai előirányzatait határozza meg, amely

tartalmazza saját bevételeit és a feladatainak ellátásához szükséges állami támogatások összegét. Amennyiben a központi költségvetés év közben változtat a támogatások összegén, valamint változnak a saját és egyéb bevételek előirányzatai, akkor az Önkormányzatnak módosítania kell költségvetését. A három év vonatkozásában a teljesített adatokat elemeztem az előirányzatokhoz képest. Az adott év teljesítéséhez viszonyítottam az előző évi adatokat, és a változások okaira kerestem a választ. Elemzésem értékelésének alapjául a statisztika órán megszerzett tudásomat hasznosítottam, megoszlási viszonyszámokkal vizsgáltam az állami támogatások évenkénti alakulását.

Végezetül dolgozatomban az Önkormányzat gazdálkodását értékeltem. Szepetnek Községi Önkormányzat a takarékos gazdálkodást tartja szem előtt, saját bevételeivel, az állami támogatásokkal, illetve pályázati lehetőségek megvalósításával a költségvetési kiadásait fedezni tudta.

Végül az összefoglalásban az Önkormányzattal kapcsolatos meglátásaimat fogalmaztam meg. Szepetnek Községi Önkormányzat bevételeinek növelése és kiadásainak csökkentése érdekében eredményesen működik és feladatainak hatékony elvégzésére törekszik.